

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met implementatie van Richtlijn 2019/878/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Richtlijn 2013/36/EU met betrekking tot vrijgestelde entiteiten, financiële holdings, gemengde financiële holdings, beloning, toezichtsmaatregelen en -bevoegdheden en kapitaalconserveringsmaatregelen (PbEU 2019, L 150) en ter implementatie van Verordening (EU) 2019/876 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft de hefboomratio, de nettostabielefinancieringsratio, vereisten inzake eigen vermogen en in aanmerking komende passiva, tegenpartijkredietrisico, marktrisico, blootstellingen aan centrale tegenpartijen, blootstellingen aan instellingen voor collectieve belegging, grote blootstellingen, rapportage- en openbaarmakingsvereisten, en van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PbEU 2019, L 150) (Implementatiewet kapitaalvereisten 2020)

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUD

I. ALGEMEEN	2
§1. Inleiding.....	2
§2. Totstandkoming wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn.....	4
§3. Inhoud wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn	6
§4. Duurzaamheid	15
§5. Uitvoering	15
§6. Regeldrukgevolgen.....	15
§7. Consultatie	24
II. ARTIKELSGEWIJS.....	25
III. TRANSPONERINGSTABEL.....	52

I. ALGEMEEN

§1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in de aanpassingen die noodzakelijk zijn ter implementatie van de Richtlijn 2019/878/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Richtlijn 2013/36/EU met betrekking tot vrijgestelde entiteiten, financiële holdings, gemengde financiële holdings, beloning, toezichtsmaatregelen en -bevoegdheden en kapitaalconserveringsmaatregelen (PbEU 2019, L 150). Deze richtlijn staat internationaal bekend als "CRD-V" (*Capital Requirements Directive V*) en wordt hierna aangehaald als de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten of de wijzigingsrichtlijn.¹ De gewijzigde richtlijn (2013/36/EU die internationaal bekend staat als "CRD-IV") wordt aangehaald als de richtlijn kapitaalvereisten, of de richtlijn. Gelijktijdig met de wijzigingsrichtlijn is tevens een wijziging gepubliceerd van de verordening kapitaalvereisten, te weten Verordening (EU) 2019/876 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft de hefboomratio, de nettostabielefinancieringsratio, vereisten inzake eigen vermogen en in aanmerking komende passiva, tegenpartijkredietrisico, marktrisico, blootstellingen aan centrale tegenpartijen, blootstellingen aan instellingen voor collectieve belegging, grote blootstellingen, rapportage- en openbaarmakingsvereisten, en van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PbEU 2019, L 150). Deze verordening staat internationaal bekend als "CRR-II" (*Capital Requirements Regulation II*) en wordt hierna aangehaald als de wijzigingsverordening kapitaalvereisten of de wijzigingsverordening. De gewijzigde verordening (nr. 575/2013, die bekend staat als "CRR") wordt aangehaald als de verordening kapitaalvereisten, of de verordening. De wijzigingsrichtlijn is op 27 juni 2019 in werking getreden en de omzetting in nationale wetgeving moet uiterlijk op 28 december 2020 zijn afgerond. Een deel van de implementatie van de wijzigingsrichtlijn zal plaatsvinden op het niveau van algemene maatregel van bestuur of ministeriele regeling. De wijzigingsverordening zal voor het overgrote gedeelte van toepassing worden op 28 juni 2021. Met betrekking tot de uitvoering en handhaving van de verordening zal worden voorzien in een aanpassing van het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten.

Vanwege het streven naar zoveel mogelijk harmonisatie op het gebied van kapitaalvereisten bevatten de wijzigingsrichtlijn en wijzigingsverordening slechts vier artikelen met een lidstaatoptie. Twee daarvan staan in de wijzigingsrichtlijn en betreffen het beloningsbeleid. Van deze lidstaatopties wordt gebruik gemaakt zodat reeds gemaakte nationale keuzes kunnen worden gehandhaafd (zie paragraaf 3, onderdeel c, onder Beloningsbeleid, voor een beschrijving van de lidstaatopties). Ook de wijzigingsverordening bevat twee lidstaatopties. Van de mogelijkheid om de drempel van vijf miljard euro balanstotaal in de definitie van een 'kleine en niet-complexe instelling' (in artikel 4, eerste lid, onderdeel 145, onder b, van de wijzigingsverordening) te verlagen is geen gebruik gemaakt (zie paragraaf 3, onderdeel a, punt 5). Voorts bevat de verordening (in artikel 413, vierde lid, van de

¹ Omwille van de duidelijkheid wordt in deze toelichting niet verwezen naar de wijzigingsonderdelen, uit artikel I, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten, maar direct naar de artikelen van de richtlijn kapitaalvereisten die worden gewijzigd of de artikelen die worden toegevoegd door de wijzigingsrichtlijn.

wijzigingsverordening) de mogelijkheid nationale voorschriften te handhaven of invoeren voordat de bindende minimum liquiditeitseis (NSFR) van toepassing wordt. Ook van deze lidstaatoptie is geen gebruik gemaakt (zie paragraaf 3, onderdeel a, punt 2).

De wijzigingsrichtlijn en wijzigingsverordening kapitaalvereisten vormen samen het CRD-V/CRR-II-pakket dat tezamen met de wijzigingsrichtlijn BRRD-II (*Bank Recovery and Resolution Directive II*)² en wijzigingsverordening SRMR-II (*Single Resolution Mechanism Regulation II*)³ is aangenomen. Het gehele pakket wordt aangeduid als het Bankenpakket. De implementatie van de BRRD-II en de SRM-II vindt plaats in een apart wetgevingstraject.⁴

Op 5 december 2019 is een nieuw prudentieel kader gepubliceerd voor beleggingsondernemingen in de richtlijn IFD (*Investment Firm Directive*)⁵ en verordening IFR (*Investment Firm Regulation*).⁶ Deze richtlijn en verordening vervangen met ingang van 26 juni 2021 de bestaande prudentiële regels voor een groot deel van de beleggingsondernemingen die voortvloeien uit het kader van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten. Alleen grote (meer dan 15 miljard euro aan activa, waarbij de niet-EU dochters niet worden meegeteld) beleggingsondernemingen blijven onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten vallen. De implementatie van de IFD zal in een afzonderlijk wetsvoorstel haar beslag krijgen. Nadat dit wetsvoorstel is aangenomen, zal het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten alleen nog van toepassing zijn op banken en de grote beleggingsondernemingen.⁷

In paragraaf 2 wordt ingegaan op de aanleiding en totstandkoming van de wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. In paragraaf 3 wordt de inhoud van de wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn besproken. In paragraaf 4 wordt ingegaan op de duurzaamheidsaspecten. In paragraaf 5 komen de uitvoering en financiële gevolgen van het voorstel aan de orde. In paragraaf 6 zal worden ingegaan op de regeldrukeffecten van het voorgestelde. De consultatie van het wetsvoorstel en de reactie daarop zal besproken worden in paragraaf 7.

² Richtlijn 2019/879/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU met betrekking tot de verliesabsorptie- en herkapitalisatiecapaciteit van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en Richtlijn 98/26/EG (PbEU 2019, L 150).

³ Verordening (EU) 2019/877 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 806/2014 met betrekking tot de verliesabsorptie- en herkapitalisatiecapaciteit van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (PBEU 2019, L 150).

⁴ Zie wetgevingskalender.overheid.nl/Richtlijn/EUR20190879.

⁵ Richtlijn 2019/2034/EU van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende het prudentiële toezicht op beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijnen 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU en 2014/65/EU (PbEU 2019, 314).

⁶ Verordening (EU) nr. 2019/2033 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende prudentiële vereisten voor beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 575/2013, (EU) nr. 600/2014 en (EU) nr. 806/2014 (PbEU 2019, 314).

⁷ Wanneer in deze toelichting wordt gesproken over 'banken en beleggingsondernemingen' wordt daarmee na het van toepassing worden van het IFD/IFR-regime bedoeld op banken en grote beleggingsondernemingen die vallen onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten.

§2. Totstandkoming wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn

a. aanleiding

De wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten zijn opgesteld om de risico's in de bankensector verder terug te dringen, en past in de bredere context van de verdere voltooiing van de bankenunie en de risicoreducerende maatregelen die daarvoor nodig zijn. Het betreft onder meer een herziening van de kapitaalvereisten voor banken en beleggingsondernemingen. Kapitaalvereisten hebben tot doel het niveau van voldoende kapitaal vast te stellen dat banken en beleggingsondernemingen moeten aanhouden om onverwachte verliezen op te vangen en daarmee de kans op insolventie te verkleinen. Als banken en beleggingsondernemingen beter gekapitaliseerd zijn, vergroot dat ook de stabiliteit van het financiële systeem. Het CRD-V/CRR-II-pakket is voor een groot deel gebaseerd op internationale regelgeving voor banken, opgesteld door het Bazels Comité voor banktoezicht. Het CRD-V/CRR-II-pakket volgt het CRD-IV/CRR-pakket op, dat is geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft) met de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten in 2014. Zie voor een uitgebreide beschrijving van de inhoud van het CRD-IV/CRR-pakket de memorie van toelichting van die wet.⁸ De hoofdlijnen van de wijzigingsrichtlijn en verordening zijn ook besproken in een eerdere kabinetsreactie en in een verslag van het onderhandelingsresultaat.⁹

b. voorgeschiedenis

Omdat de bankensector een internationaal opererende sector is, zijn in internationaal verband afspraken over de berekening van het benodigde kapitaal van banken gemaakt, de zogenaamde kapitaalraamwerken, vervat in de standaarden van het Bazels Comité. Dit Comité is een onafhankelijk internationaal gremium waaraan vertegenwoordigers van financiële toezichthouders op banken en centrale banken deelnemen en dat uitgangspunten formuleert voor het prudentiële, op financiële soliditeit en stabiliteit gerichte, toezicht op banken. In drie akkoorden (1988, 2004 en 2010) zijn er mondiale afspraken gemaakt omtrent prudentiële eisen waaraan banken moeten voldoen. De afspraken uit deze Bazel-akkoorden zijn in verschillende Europese richtlijnen terug te vinden en daarmee ook in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Naast de afspraken die vanuit het Bazels Comité werden opgelegd, was de financiële crisis van 2008 aanleiding om de Europese wetgeving met betrekking tot kapitaalvereisten te wijzigen. Dit leidde tot de vaststelling van de verordening en richtlijn kapitaalvereisten in 2013 (CRD-IV/CRR-pakket), waarin ook de afspraken uit Bazel III opgenomen werden.

⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33849, nr. 3.

⁹ Kamerstukken II 2016/17, 22112, nr. 2261, 'Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie' en Kamerstukken II 2017/18, 21507, nr. 7, 'Verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 24 en 25 mei 2018 te Brussel'.

c. totstandkoming

In 2016 heeft de Europese Commissie een wetgevingsvoorstel¹⁰ en effectbeoordeling¹¹ gepubliceerd over een pakket aan verdere hervormingen voor de banken en beleggingsondernemingen, met wijzigingsvoorstellen voor de CRD-IV, CRR, BRRD en de SRMR, tezamen als gezegd aangeduid als het Bankenpakket.

Op internationaal niveau zijn sinds het Bazel III akkoord verschillende aanvullende en nieuwe afspraken gemaakt om verdere hervorming van het stelsel te bewerkstelligen. Aanvullend omdat sommige elementen van het Bazel III akkoord nadere specificatie vereisten. Bazel III bevatte bijvoorbeeld reeds eerste voorstellen voor een netto stabiele financieringsverhouding (*Net Stable Funding Ratio*, NSFR). Een herziene versie van deze standaard is in 2014 gepubliceerd en wordt met dit pakket ook als minimumvereiste opgenomen. Ook is op Bazels niveau eind 2017 de definitieve vormgeving van de *leverage ratio* (hefboomratio) gepubliceerd. Net als bij de NSFR bevatte Bazel III wel al een eerste voorstel om een hefboomratio te introduceren, maar pas in 2017 werd de definitieve definitie voor een bindend minimumniveau voor die ratio bepaald. Tegelijkertijd begon het Bazels Comité met de herziening van het prudentiële kader voor marktrisico via een "fundamentele beoordeling van het handelsboek" (*Fundamental Review of the Trade Book*, afgekort tot FRTB), hetgeen het FRTB-kader opleverde. Verder zijn door het Bazel Comité nieuwe standaarden vastgesteld met betrekking tot de berekening van kapitaalvereisten voor het tegenpartijkredietrisico, voor uitzettingen op in aanmerking komende centrale tegenpartijen (*Central Counterparties*; CCP's) en voor uitzettingen in de vorm van aandeleninvesteringen in fondsen. Om deze internationale afspraken in Europese wetgeving te verankeren, is aanpassing van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten noodzakelijk. De wijzigingsrichtlijn en wijzigingsverordening bevatten de elementen van het Bazel III-kader die al op internationaal niveau waren overeengekomen op het moment van het Commissievoorstel (of die tijdens de onderhandelingen daarover zijn afgerond).

¹⁰ Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 2013/36/EU met betrekking tot vrijgestelde entiteiten, financiële holdings, gemengde financiële holdings, beloning, toezichtmaatregelen en -bevoegdheden en kapitaalconserveringsmaatregelen, COM(2016) 854 final (richtlijn) en Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft de hefboomratio, de nettostabielefinancieringsratio, vereisten inzake eigen vermogen en in aanmerking komend vreemd vermogen, tegenpartijkredietrisico, marktrisico, blootstellingen aan centrale tegenpartijen, blootstellingen aan instellingen voor collectieve belegging, grote blootstellingen, rapportage-en openbaarmakingsvereisten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, COM(2016) 850 final (verordening).

¹¹ Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal amending: - Regulation (EU) No 575/2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms; - Directive 2013/36/EU on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms; - Directive 2014/59/EU establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms; - Regulation (EU) No 806/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 July 2014 establishing uniform rules and a uniform procedure for the resolution of credit institutions and certain investment firms in the framework of a Single Resolution Mechanism and a Single Resolution Fund SWD(2016) 377 final.

d. verdere ontwikkelingen

Op 7 december 2017 heeft het Bazels Comité een akkoord gepresenteerd met daarin een set hervormingen die de afronding van het kapitaalraamwerk Bazel III betekenen (ook wel Bazel 3,5 of Bazel 4 of Bazel IV genoemd).¹² Met het overeengekomen pakket aan maatregelen komt er meer eenheid in de berekening van de risicogewogen activa en daardoor de kapitaalratio's van banken. Deze wijzigingen zijn, met uitzondering van de voornoemde definitieve vormgeving van de *leverage ratio* die als onderdeel van dit pakket ook gepresenteerd werd, niet opgenomen in dit nieuwe Bankenpakket.¹³

§3. Inhoud wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn

In deze paragraaf wordt de inhoud van de wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten besproken. In Nederland zijn de taken en bevoegdheden op grond van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten bij de Nederlandsche Bank (verder: DNB) belegd.¹⁴ Voor de volledigheid zij opgemerkt dat de begrippen 'bevoegde autoriteit' en 'consoliderende toezichthouder' die gebruik worden in deze toelichting verwijzen naar de begrippen die worden gehanteerd in de verordening en de richtlijn kapitaalvereisten.¹⁵ De term 'consoliderende toezichthouder' is de bevoegde autoriteit die belast is met het toezicht op geconsolideerde basis. Welke toezichthouder de consoliderende toezichthouder is, wordt bepaald op grond van artikel 111 van de richtlijn kapitaalvereisten.¹⁶ Verder is nog van belang te vermelden dat op grond van de verordening banktoezicht verschillende taken binnen het prudentiële toezicht direct zijn toebedeeld aan de ECB.¹⁷ Kortweg komt de bevoegdheidsverdeling er op grond van deze verordening op neer dat de ECB *direct* toezicht uitoefent op significante banken en *indirect* toezicht op minder significante banken, waarvoor de bevoegde autoriteiten in de lidstaten bevoegd zijn.¹⁸ De ECB past bij haar taken het Europese recht en de nationale wetgeving toe die van toepassing is op de desbetreffende banken.¹⁹ De term 'toezichthouder' wordt in deze toelichting gebruikt als algemene term.

a. nieuwe onderdelen verordening kapitaalvereisten

In deze subparagraaf worden de belangrijkste nieuwe onderdelen die de wijzigingsverordening toevoegt aan de verordening kapitaalvereisten besproken. Deze nieuwe onderdelen leiden voor het grootste gedeelte niet tot

¹² Kamerstukken 2017/18, 32013, nr. 169, 'Update akkoord Bazelse Comité'.

¹³ Dit is de reden dat er wederom een wijziging van de verordening en/of richtlijn kapitaalvereisten zal aankomen. De Europese Commissie heeft aangegeven in de zomer van 2020 met een wetsvoorstel te komen.

¹⁴ Zie artikel 2, eerste lid, onderdeel k, van het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten, en artikel 3:275 Wft jo. artikel 111 van de richtlijn kapitaalvereisten.

¹⁵ Zie artikel 4, eerste lid, onderdeel 40, van de verordening kapitaalvereisten.

¹⁶ Zie artikel 4, eerste lid, onderdeel 41, van de verordening kapitaalvereisten en artikel 3:275 Wft jo. artikel 111 van de richtlijn kapitaalvereisten.

¹⁷ Zie Verordening (EU) Nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentiële toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287) en de Uitvoeringswet verordening banktoezicht.

¹⁸ Zie de Uitvoeringswet verordening banktoezicht.

¹⁹ Zie artikel 3:1a van de Wft.

wijzigingen in de Nederlandse wet vanwege de rechtstreekse werking van de verordening. In een enkel geval is toch implementatie nodig, bijvoorbeeld voor enkele definities of om te voorzien in uitvoering en de mogelijkheid van handhaving (zie de inleiding van deze toelichting voor de wijze van implementatie hiervan).

Leverage ratio (hefboomratio)

De leverage ratio is een bindende risico-ongewogen (pijler 1) minimum kapitaal eis van 3% waar banken en beleggingsondernemingen per 28 juni 2021 aan moeten voldoen. Voor de mondiaal systeemrelevante (G-SII)²⁰ banken en beleggingsondernemingen komt er bovenop de eis van 3% een specifieke *leverage ratio buffer* (hefboomratiobuffer) die van toepassing wordt op 1 januari 2022. Deze buffer bedraagt 50% van de risicogewogen G-SII buffer. Dankzij de inzet van Nederland wordt tevens een mandaat gegeven aan de Europese Commissie om de wenselijkheid van een verbreding van deze opslag naar nationale systeembanken (O-SII)²¹ nader te onderzoeken en hierover te rapporteren, eventueel vergezeld door een wetgevend voorstel. Doordat de Nederlandse sectorbanken voldoen aan de voorwaarden voor publieke ontwikkelingsbanken²², geldt voor hen een aangepaste definitie van de leverage ratio, waarbij blootstellingen op overheden niet meetellen in de *exposure measure* van de leverage ratio. Tot slot dienen de grootste banken²³ de *leverage ratio* waarde die zij gebruiken voor rapportage- en openbaarmakingsverplichtingen te baseren op een gemiddelde van de waarden over de gehele rapportage periode. Dit om fluctuaties rond de rapportage datum (zogenoemde *window dressing*) te ontmoedigen.

Net Stable Funding Ratio (NSFR)

De NSFR is een tweede geharmoniseerde Europese minimum liquiditeitseis (naast de reeds bestaande *Liquidity Coverage Ratio* (LCR)). De NSFR stelt eisen aan de mate waarin banken hun (veelal langlopende) verplichtingen op een stabiele manier over de horizon van één jaar dienen te financieren en beperkt daarmee de afhankelijkheid van minder stabiele kortlopende financiering. Voor kleine en niet-complexe banken en beleggingsondernemingen (zie kopje proportionaliteit hieronder) wordt de mogelijkheid geïntroduceerd om onder een simpeler (maar conservatiever) NSFR regime te vallen - met name ten aanzien van de rapportage- en openbaarmakingsverplichtingen - waardoor de regeldruk voor deze instellingen²⁴ afneemt en meer proportionaliteit wordt bereikt. De lidstaten mogen (op grond van artikel 413, vierde lid, van de wijzigingsverordening) nationale voorschriften handhaven of invoeren voordat de bindende NSFR-eis van toepassing wordt. Van deze lidstaattoptie wordt geen gebruik gemaakt.

Total Loss Absorbing Capacity (TLAC)

De TLAC is de totale verliesabsorberende capaciteit die mondiaal systeemrelevante banken en beleggingsondernemingen moeten aanhouden zodat ze meer verlies kunnen absorberen en herkapitalisatiecapaciteit hebben.

²⁰ Afkorting voor *global systemically important institution*.

²¹ Afkorting voor *other systemically important institution*.

²² Verordening kapitaalvereisten, artikel 429a, tweede lid.

²³ Conform de verordening kapitaalvereisten, artikel 4, eerste lid, onderdeel 146.

²⁴ Onder 'instellingen' wordt op grond van de verordening kapitaalvereisten banken en beleggingsondernemingen verstaan. Zie artikel 4, eerste lid, onderdeel 3 van de verordening kapitaalvereisten.

Dit versterkt het vermogen van de EU om problemen bij banken en beleggingsondernemingen op te lossen en het risico voor belastingbetalers zo klein mogelijk te maken. Vanaf 27 juni 2019 moeten deze mondiaal systeemrelevante instellingen zowel een risico gewogen eis van 16% als een risico ongewogen eis van 6% aanhouden.²⁵ Per 1 januari 2022 gaan deze percentages omhoog naar 18% respectievelijk 6,75%.

Fundamental Review of the Trading Book (FRTB)

De herziening van de kapitaalstandaard voor marktrisico, aangeduid als FRTB, wordt in de wijzigingsverordening ingevoerd als rapportage-eis.²⁶ Het raamwerk is van toepassing op alle handelsboekinstrumenten en op valuta- en grondstoffenrisico in het bankenboek. Het handelsboek bevat voornamelijk de activa van een bank die zij op relatief korte termijn weer wil verkopen, en verschilt van het bankenboek dat voornamelijk langlopende activa (bijvoorbeeld kredieten) bevat. De voornaamste reden voor het volledig herzien van het handelsboek zijn de problemen en onderkapitalisatie van handelsactiviteiten die aan het licht zijn gekomen tijdens de financiële crisis.

Proportionaliteit

Voorstellen om de proportionaliteit van het raamwerk te vergroten. Zo wordt er een nieuwe definitie²⁷ voor kleine en niet-complexe banken en beleggingsondernemingen geïntroduceerd. Kort gezegd komen banken en beleggingsondernemingen met een balanstotaal van onder de vijf miljard euro die geen complexe activiteiten uitvoeren hiervoor in aanmerking.²⁸ Voor deze instellingen gelden bijvoorbeeld simpelere (maar conservatievere) eisen zoals voornoemd bij de NSFR en renterisicomethode of gelden lichtere eisen op het gebied van openbaarmakingsverplichtingen. De *European Banking Authority* (EBA) heeft tevens een mandaat gekregen om te onderzoeken hoe de compliance kosten van rapportageverplichtingen verminderd kunnen worden. De lidstaat heeft (in artikel 4, eerste lid, onderdeel 145, onder b, van de wijzigingsverordening) de mogelijkheid de drempel van vijf miljard euro balanstotaal in de definitie van een 'kleine en niet-complexe instelling' te verlagen. Van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik gemaakt.

Technische reguleringsnormen en richtsnoeren

Verder bevat de wijzigingsverordeningen een groot aantal nieuwe technische reguleringsnormen en richtsnoeren en enkele technische uitvoeringsnormen die door de EBA uitgewerkt worden, soms in samenwerking met het *European Systemic Risk Board* (ESRB).

b. nieuwe onderdelen richtlijn kapitaalvereisten

In deze subparagraaf worden de belangrijkste nieuwe onderdelen die de wijzigingsrichtlijn toevoegt aan de richtlijn kapitaalvereisten besproken. Voor een meer specifieke toelichting over de wijze van implementeren wordt verwezen naar het artikelsgewijze deel.

Financiële holdings en gemengde financiële holdings

Het nieuwe artikel 21 bis dat de wijzigingsrichtlijn toevoegt aan de richtlijn

²⁵ Zie Stb 2019, 490 (Besluit TLAC en FRTB).

²⁶ Zie Stb 2019, 490 (Besluit TLAC en FRTB).

²⁷ Verordening kapitaalvereisten, artikel 4, eerste lid, onderdeel 145.

²⁸ Er zijn verschillende eisen hieraan verbonden, waaronder een toezichhoudersdiscretie.

kapitaalvereisten bevat een nieuwe goedkeuringsvereiste voor bepaalde financiële holdings en gemengde financiële holdings. Bij financiële holdings en gemengde financiële holdings die moederondernemingen zijn van groepen met banken en beleggingsondernemingen wordt bij de toepassing van prudentiële vereisten volgens de verordening kapitaalvereisten uitgegaan van de geconsolideerde situatie van de holding. Omdat dergelijke holdings echter geen gereguleerde entiteiten zijn is geconsolideerd toezicht gericht op de belangrijkste bank of beleggingsonderneming binnen de groep omdat dat entiteiten zijn waaraan een vergunning is verleend. Deze banken of beleggingsondernemingen zijn echter niet altijd in staat om te waarborgen dat door de gehele groep wordt voldaan aan de geconsolideerde vereisten. Daarom is in artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn een goedkeuringsvereiste voor deze holdings opgenomen. Hiermee worden deze holdings rechtstreeks binnen de werkingssfeer van de toezichtsbevoegdheden die gelden op basis van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten gebracht, zodat dergelijke holdings rechtstreeks verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de naleving van geconsolideerde prudentiële vereisten. Dit goedkeuringsvereiste is in de wijzigingsrichtlijn uitgewerkt in artikel 21 bis en wordt geïmplementeerd in de artikelen 3:273a, 3:280a tot en met 3:280f Wft waarin de doorlopende vereisten en de goedkeuring worden opgenomen, artikelen 3:111ab tot en met 3:111ad Wft waarin de nieuwe maatregelen worden opgenomen die kunnen worden ingezet als niet aan de vereisten wordt voldaan en artikel 1:106c, vijfde lid, waarin de samenloop met de verklaring van geen bezwaar is geregeld. Het overgangsrecht voor reeds in Nederland gevestigde holdings is opgenomen in artikel II van het wetsvoorstel. Artikel 11 van de verordening is gewijzigd om te verduidelijken dat - waar vereisten op geconsolideerde basis worden toegepast op het niveau van dergelijke holdings - het de goedgekeurde holdingmaatschappij is die rechtstreeks verantwoordelijk is voor de naleving. De artikelen 13 en 18 van de verordening zijn aangepast om de directe verantwoordelijkheid van de financiële holdings of gemengde financiële holdings te weerspiegelen.

Intermediaire EU-moederonderneming

Het nieuwe artikel 21 ter dat de wijzigingsrichtlijn toevoegt aan de richtlijn kapitaalvereisten bevat een nieuw regime voor groepen met een moederonderneming met zetel in een derde land die in de Europese Unie actief zijn met twee of meer banken of beleggingsondernemingen in de zin van de richtlijn kapitaalvereisten. Het regime wordt ingevoerd om de uitvoering van de internationaal overeengekomen normen inzake interne verliesabsorptiecapaciteit voor niet-Europese mondiaal systeemrelevante instellingen in Unierecht te vergemakkelijken en, in ruimere zin, het afwikkelingsproces van groepen uit derde landen met aanzienlijke activiteiten in de EU te vereenvoudigen en te versterken. Het nieuwe artikel 21 ter bepaalt dat die banken en beleggingsondernemingen één enkele EU-moederonderneming moeten hebben, die wordt aangeduid als intermediaire EU-moederonderneming. Die intermediaire EU-moederonderneming vormt de schakel tussen de banken en beleggingsondernemingen met zetel in de Europese Unie en de moederonderneming met zetel in een derde land. In bijzondere gevallen kan door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten worden toegestaan dat banken en beleggingsondernemingen in hun lidstaat die onderdeel uitmaken van een dergelijke groep dochteronderneming zijn van een tweede intermediaire EU-moederondernemingen. Het nieuwe regime geldt voor groepen met een moederonderneming met zetel in een derde land met een

waarde van de totale activa van de groep van 40 miljard euro of meer, waarbij de activa van dochterondernemingen en bijkantoren van die groepen uit derde landen in aanmerking worden genomen bij de berekening van die totale activa. Voor dergelijke groepen die reeds actief waren in de Europese Unie op 27 juni 2019 geldt een overgangsregime tot 30 december 2023. De intermediaire EU-moederonderneming kan een bank, een financiële EU-moederholding of een gemengde financiële EU-moederholding zijn. In uitzonderlijke gevallen kan de intermediaire EU-moederonderneming een beleggingsonderneming zijn. Artikel 21 ter van de wijzigingsrichtlijn wordt geïmplementeerd in artikel 3:306 Wft. Het overgangsregime is opgenomen in artikel II.

Uitzondering voor kredietunies

Verschillende publieke ontwikkelingsbanken en kredietunies in bepaalde lidstaten zijn in artikel 2, vijfde lid, van de richtlijn kapitaalvereisten vrijgesteld van het regime van de richtlijn kapitaalvereisten. In lijn met een eerdere toezegging van de EC in reactie op een verzoek van Nederland daartoe, zijn kredietunies in Nederland nu ook opgenomen op de lijst van instellingen in artikel 2, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn. Ook zijn er kredietunies of publieke ontwikkelingsbanken uit enkele andere lidstaten toegevoegd aan deze lijst.

Nieuwe technische reguleringsnormen en richtsnoeren

In de wijzigingsrichtlijn is een aantal nieuwe bepalingen opgenomen waardoor EBA technische reguleringsnormen en richtsnoeren kan uitwerken. Deze zien onder andere op genderneutraal beloningsbeleid, het uitwerken van een gestandaardiseerde en de vereenvoudigde gestandaardiseerde methode voor renterisico voortvloeiend uit niet-handelsactiviteiten en het meenemen van ESG-risico's (ecologische, sociale en governance-risico's) in de SREP-evaluatie.

c. gewijzigde onderdelen richtlijn kapitaalvereisten

In deze paragraaf worden de belangrijkste wijzigingen die de wijzigingsrichtlijn aanbrengt in reeds bestaande onderdelen van de richtlijn kapitaalvereisten besproken. Voor een meer specifieke toelichting over de wijze van implementatie wordt verwezen naar het artikelsgewijze deel.

SREP en Pijler 2-veranderingen

Het toezichts- en evaluatieproces (*Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) is een belangrijk onderdeel van het microprudentiële toezicht op banken en beleggingsondernemingen. De bevoegde autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de SREP en het opleggen van overeenkomstige instellingsspecifieke toezichteisen (de zogenoemde Pijler 2-vereisten). Op grond van de richtlijn kapitaalvereisten konden daarbij ook macroprudentiële risico's worden meegenomen. Deze bepaling is geschrapt omdat in de wijzigingsrichtlijn expliciet is gemaakt dat Pijler 2 beoogt instellingsspecifieke risico's te adresseren, en geen macroprudentiële en systeemrisico's (hier bestaan immers al aparte buffereisen voor in het raamwerk).

De huidige formulering van regels betreffende Pijler 2-kapitaalvereisten die door de bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 104 van de richtlijn kapitaalvereisten zijn vastgesteld, maakt verschillende interpretaties mogelijk van de gevallen waarin die vereisten kunnen worden opgelegd en de manier

waarop dergelijke vereisten zich verhouden tot de minimumkapitaalvereisten van artikel 92 van de verordening en de kapitaalbuffer (artikel 128 van de richtlijn). Deze uiteenlopende interpretaties hebben geleid tot substantieel verschillende kapitaalvereisten die zijn opgelegd aan individuele instellingen in de lidstaten en in verschillende activeringspunten voor de beperkingen op uitkeringen als bedoeld in artikel 141 van de richtlijn.

Het nieuwe artikel 104 bis dat de wijzigingsrichtlijn toevoegt aan de richtlijn kapitaalvereisten verduidelijkt de voorwaarden voor het stellen van de Pijler 2-vereisten en benadrukt het instellingsspecifieke karakter daarvan. Daarnaast schrijft de wijzigingsrichtlijn nu ook de samenstelling van het aan te houden kapitaal voor. In lijn met de verhouding die geldt in de pijler 1 minimumeisen dient minimaal driekwart in tier 1-kapitaal aangehouden te worden, waarvan driekwart minimaal moet bestaan uit tier 1-kernkapitaal. Er is een discretionaire bevoegdheid voor de bevoegde autoriteit om per specifieke bank of beleggingsonderneming een hoger percentage tier 1-kapitaal of tier 1-kernkapitaal te eisen. Hierdoor blijft het conform de wens van Nederland ook mogelijk om de Pijler 2-vereisten volledig op te leggen in de vorm van kernkapitaal, zoals nu in de praktijk het geval is.

De wijzigingsrichtlijn wijzigt voorts enkele aspecten rondom het uitkeren van dividenden, variabele beloning en AT1-coupons. Onder het huidige kapitaaleisenraamwerk geldt dat indien een bank haar buffervereisten doorbreekt, zij geen of een beperkt deel van haar winst mag uitkeren. Bij het niet voldoen aan de buffereisen moet de zogenaamde '*maximum distributable amount*' (MDA) worden berekend, oftewel het bedrag dat maximaal mag worden uitgekeerd aan dividend, AT1-coupons, en variabele beloningen. Een nieuw artikel 141 bis verheldert de wijze waarop de kapitaaleisen en buffers zich tot elkaar verhouden, conform een eerder gepubliceerde aanbeveling van de EBA. Het doel hiervan is dat voor investeerders en banken duidelijker wordt wanneer restricties aan de MDA worden gesteld. De wijzigingsrichtlijn bepaalt dat banken eerst aan de (Pijler 1) minimum kapitaaleisen, inclusief de Pijler 2-vereisten en TLAC/MREL, moeten voldoen voordat bekeken wordt of ook aan de kapitaalbuffereisen kan worden voldaan en er ruimte is voor eventuele dividenduitkering. Dit wordt ook wel de stapelvolgorde genoemd. Artikel 141 van de richtlijn kapitaalvereisten wordt tevens gewijzigd om de stapelvolgorde weer te geven bij de berekening van de maximale uitkeerbare hoeveelheid.

Daarnaast introduceert de wijzigingsrichtlijn de zogenoemde Pijler 2-*guidance*, of richtsnoer in het Nederlands. Een richtsnoer is een aanbeveling van de toezichthouder aan een bank of een beleggingsonderneming om meer kapitaal aan te houden om risico's af te dekken en om mogelijke verliezen voortvloeiend uit stress scenario's te dragen. Een dergelijke richtsnoer vormt geen onderdeel van de verplichte eisen en buffers, en telt daarmee niet mee in het bepalen van de voornoemde MDA. Banken en beleggingsondernemingen stellen zelf een bepaalde hoeveelheid kapitaal vast om al de risico's af te dekken en om verliezen uit stress scenario's te dragen. Vervolgens toetst de DNB of zij het kapitaal dat de bank bovenop de eisen en de buffers aanhoudt voldoende acht. Indien dit niet het geval is, kan zij de bank in een richtsnoer aanbevelen om meer kapitaal aan te houden. Wanneer een bank herhaaldelijk niet voldoet aan een dergelijke richtsnoer, kan de richtsnoer worden omgezet in een verplichte Pijler 2-vereiste.

Pijler 2-toezicht proportionele rapportage

Om de administratieve lasten te verminderen en te voorzien in een meer proportionele rapportage voor Pijler 2 beperkt de wijzigingsrichtlijn de bevoegdheid van de toezichthouders bij het opleggen van aanvullende of meer frequente rapportageverplichtingen aan instellingen (zie artikel 104, tweede lid).

Gerichte versterkingen van het macroprudentiële raamwerk

Doordat het niet meer mogelijk is om in Pijler 2 macroprudentiële risico's mee te nemen, zijn er gerichte versterkingen in het macroprudentiële raamwerk doorgevoerd die meer flexibiliteit creëren om dergelijke risico's te adresseren. Hierbij zijn enkele wijzigingen doorgevoerd waar Nederland al langer aandacht voor vroeg.²⁹ Zo is het plafond op de risicogewogen buffer voor nationaal (overige) systeemrelevante (O-SII) banken verhoogd van 2% naar 3%. Daarnaast mag de systeemrisicobuffer (*Systemic Risk Buffer*) enerzijds niet meer voor O-SII doeleinden ingezet worden, maar is deze buffer anderzijds complementair geworden aan de O-SII (voorheen was het zo dat de hoogste van de twee buffers aangehouden diende te worden) en is de flexibiliteit van de buffer uitgebreid. Zo kan de buffer op alle of een deel van de instellingen worden toegepast en kan deze gericht zijn op alle of een subset van de blootstellingen van deze banken. Wat Nederland betreft is het wenselijk dat naast deze gerichte versterkingen ook een bredere herziening van het macroprudentiële raamwerk plaatsvindt. De EC wordt in wijzigingsverordening gemandateerd om dit voor 30 juni 2022 uit te voeren. Tot slot wordt een alternatieve methodiek geïntroduceerd voor de bepaling van de mate van mondiale systeemrelevantie (G-SII), waarbij de grensoverschrijdende activiteiten van banken binnen de bankenunie als binnenlandse activiteiten aangemerkt worden in plaats van grensoverschrijdend. Deze aanpassing was geen onderdeel van het oorspronkelijke pakket aan voorstellen. Volgens Nederland is het prematuur om de Bankenunie nu al automatisch als één jurisdictie te zien. In reactie hierop is de alternatieve methodiek aangepast, waardoor deze methodiek niet meer kan leiden tot lagere eisen dan het internationaal voorgeschreven minimum of verlies van de G-SII status.

Beloningsbeleid

De richtlijn kapitaalvereisten schrijft regels voor over de beloning van medewerkers van banken en beleggingsondernemingen die het risicoprofiel van de instelling wezenlijk kunnen beïnvloeden (hierna: 'identified staff'). Het beloningsbeleid moet onder meer bijdragen aan een degelijk en doeltreffend risicobeheer en mag niet aanmoedigen tot het nemen van onaanvaardbare risico's en moet stroken met de langetermijnbelangen van de instelling. Bij de implementatie van de beloningsregels uit de richtlijn is het algemene uitgangspunt gevolgd dat niet verder zou worden gegaan dan noodzakelijk voor correcte implementatie.³⁰ Hierbij werden in het verleden gemaakte nationale keuzes gerespecteerd.³¹ Hiervan is op enkele onderdelen afgeweken. De beloningsbepalingen in de Wft zijn in beginsel van toepassing op alle medewerkers van alle financiële ondernemingen, in plaats van alleen op

²⁹ Kamerstukken II 2016/17, 22112, nr. 2230.

³⁰ Kamerstukken II 2013/14, 33849, nr. 3, p. 8, 29, en 39.

³¹ Kamerstukken II 2013/14, 33849, nr. 3, p. 14.

'identified staff' van banken en beleggingsondernemingen.³² Daarnaast is het bonusplafond verlaagd tot 20% van het vaste jaarsalaris, in plaats van 100% of 200% na toestemming van aandeelhouders. Het overige deel is, conform het uitgangspunt van de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten, beleidsneutraal geïmplementeerd in de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2017 van DNB (Rbb DNB).³³ Deze bepalingen in de Rbb DNB zijn uitsluitend van toepassing op de categorieën ondernemingen en medewerkers waar de richtlijn kapitaalvereisten op ziet, te weten 'identified staff' van banken en beleggingsondernemingen.

De wijzigingsrichtlijn bevat een beperkt aantal wijzigingen van de beloningsbepalingen die over het algemeen meer technisch van aard zijn. De wijzigingsrichtlijn laat het bestaande Nederlandse beloningsmodel in stand: het bonusplafond van 20% van het vaste jaarsalaris blijft onaangetast en ook voor het overige kunnen de Nederlandse wettelijke beloningsregels gehandhaafd blijven voor alle medewerkers van alle financiële ondernemingen. Evenals bij de vorige implementatie wordt bij de implementatie van de wijzigingsrichtlijn dan ook het algemene uitgangspunt gevolgd dat niet verder zal worden gegaan dan noodzakelijk is voor de correcte implementatie en dat eerder gemaakte nationale keuzes worden gerespecteerd.

Eén wijziging uit de wijzigingsrichtlijn heeft betrekking op de geconsolideerde toepassing van de beloningsregels. Bij de implementatie hiervan houdt het kabinet vast aan de bestaande (verdergaande) reikwijdte van de beloningsvoorschriften uit hoofdstuk 1.7 Wft: deze beloningsregels blijven van toepassing op alle dochters van banken of beleggingsondernemingen, ongeacht of er andere rechtshandelingen van de Europese Unie gelden. Hiermee maakt het kabinet gebruik van de lidstaatoptie die met de wijzigingsrichtlijn wordt toegevoegd aan artikel 109, zesde lid, van de richtlijn om de beloningsvereisten uit hoofdstuk 1.7 Wft breder geconsolideerd toe te passen, op personeel en ondernemingen waar de richtlijn niet op ziet. Verder zal - in lijn met het nieuwe artikel 109, vijfde lid, van de richtlijn - een aanscherping van de beloningsregels worden opgenomen door ook personeel van enkele thans van het bonusplafond uitgezonderde financiële ondernemingen, zoals geïnitieerd door het kabinet Rutte-Asscher en gesteund door een brede Kamermeerderheid, onder het bonusplafond te brengen, indien zij een dochteronderneming zijn van een bank of beleggingsonderneming en voor zover het personen betreft die het risicoprofiel van de groep rechtstreeks en wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Daarnaast bevat de wijzigingsrichtlijn enkele meer technische aanpassingen van de eisen die aan variabele beloningen worden gesteld (zie de wijzigingen van de artikelen 92 en 94 van de richtlijn). Dit betreft onder meer verlenging van de termijn voor het uitgesteld betalen van een deel van de variabele

³² Het betreft vereisten aan het beloningsbeleid, publicatieverplichtingen, het bonusplafond, de retentievergoeding, het verbod op gegarandeerde variabele beloning, de maximale vertrekvergoeding, aanpassing van de variabele beloning en het verbod op variabele beloning bij staatsteun.

³³ Het betreft onder meer bepalingen over de interne toezichtsfunctie, de jaarlijkse beoordeling van de uitvoering van het beloningsbeleid, de instelling van een beloningscommissie, de spreiding van de prestatiebeoordeling over meerdere jaren, het uitgesteld betalen van een deel van de variabele beloning en het uitbetalen in financiële instrumenten van een deel van de variabele beloning.

beloning en aanpassing van de financiële instrumenten waaruit een variabele beloning bij beursondernemingen kan bestaan. Ook wordt de definitie aangepast van medewerkers die het risicoprofiel van de onderneming wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Tevens bevat de wijzigingsrichtlijn een meer proportionele toepassing van enkele beloningsregels voor kleine banken en beleggingsondernemingen en lagere variabele beloningen. Uit het verslag van de Europese Commissie van 28 juli 2016³⁴ volgt dat een drietal beloningsregels, namelijk die over de uitgestelde betaling, de betaling in financiële instrumenten en de retentieperiode rond pensionering van een deel van de variabele beloning, te omslachtig is en niet in verhouding staat tot de prudentiële voordelen wanneer deze worden toegepast op kleine banken of beleggingsondernemingen of op personeelsleden met lagere variabele beloningen. Gelet hierop bepaalt de wijzigingsrichtlijn dat deze bepalingen niet van toepassing zijn op instellingen waarvan de waarde van de activa minder bedraagt dan vijf miljard euro en op individuele medewerkers waarvan de variabele beloning niet hoger is dan €50.000,- op jaarbasis, mits dat niet meer is dan een derde van de totale beloning. De lidstaten hebben de mogelijkheid deze drempels aan te passen. De drempel van vijf miljard euro komt overeen met de drempel in de definitie van kleine en niet-complexe instellingen uit artikel 4, eerste lid, onder 145, van de Verordening en omvat niet meer dan 1% van de bankbalansen in Nederland.³⁵ Het kabinet ziet dan ook geen aanleiding om deze drempel aan te passen. Dit ligt anders voor de andere drempel. Deze drempel is in de wijzigingsrichtlijn begrensd op een maximum van 33% variabele beloning hetgeen niet goed inpasbaar is in de systematiek van de Nederlandse beloningsregels met een bonusplafond van 20%. Gelet hierop zal het kabinet gebruikmaken van de nieuwe lidstaatoptie uit artikel 94, vijfde lid, van de richtlijn om deze drempel te verlagen naar een variabele beloning die niet hoger is dan €50.000,- en niet meer dan 10% van de totale jaarlijkse beloning bedraagt. Met de toezichthouder is afgesproken dat dit - in lijn met de bestaande systematiek - wordt neergelegd in de toezichthouderregeling Rbb DNB waarin ook de betreffende eisen aan de variabele beloningen waarop de drempels betrekking hebben, zijn opgenomen, evenals overige eisen aan variabele beloningen.

Tot slot is in de artikelen 74 en 92 van de wijzigingsrichtlijn de eis opgenomen dat banken en beleggingsondernemingen een beloningsbeleid hebben en een beloningspraktijk voeren die genderneutraal is. Het beginsel van gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke of gelijkwaardige arbeid is neergelegd in artikel 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Desalniettemin wordt dit beginsel expliciet verankerd in de Wft voor alle financiële ondernemingen.

Introductie van een aangepast kader voor renterisico

Naar aanleiding van ontwikkelingen op internationaal niveau met betrekking tot het meten van renterisico's, worden de artikelen 84 en 98 van de richtlijn kapitaalvereisten en artikel 448 van de verordening kapitaalvereisten gewijzigd om een herzien kader in te voeren voor het ondervangen van renterisico's voor

³⁴ Verslag van de Europese Commissie van 28 juli 2016 betreffende de beoordeling van de beloningsregels uit hoofde van Richtlijn 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 575/2013, COM(2016) 510.

³⁵ Review of the application of the principle of proportionality to the remuneration provisions in Directive 2013/36/EU of 21 November 2016, EBA-Op-2016-20.

bankboekposities. De wijzigingen omvatten de introductie van een gemeenschappelijke gestandaardiseerde methode die instellingen kunnen gebruiken om deze risico's te ondervangen. Voor kleine en niet-complexe banken of beleggingsondernemingen is het mogelijk dat er een vereenvoudigde gestandaardiseerde methode gebruikt wordt. Daarnaast is de EBA in artikel 84 van de wijzigingsrichtlijn gemandateerd om de details uit te werken van de gestandaardiseerde methode met betrekking tot de criteria en voorwaarden die instellingen moeten volgen om renterisico's te identificeren, evalueren, beheersen en mitigeren. De EBA heeft ook de opdracht gekregen om de in artikel 98 van de wijzigingsrichtlijn genoemde zes toezichtschokscenario's uit te werken die worden toegepast op rentetarieven en de algemene veronderstellingen die instellingen moeten toepassen voor de zogenoemde 'outliertest'. Ten slotte zijn de criteria om te kwalificeren als 'outlier' op twee punten aangescherpt in artikel 98 van de wijzigingsrichtlijn.

§4. Duurzaamheid

De wijzigingsverordening en wijzigingsrichtlijn kennen enkele specifieke bepalingen met betrekking tot duurzaamheidsrisico's. Nederland heeft deze aanpak gesteund. Banken en andere financiële instellingen dienen klimaatgerelateerde risico's te incorporeren in hun beleid. Daarmee worden zij weerbaarder tegen veranderingen in onze economie, en wordt de financiële stabiliteit bestendig. De wijzigingsrichtlijn vereist (artikel 98, achtste lid) van de Europese bankenautoriteit (EBA) om te bezien of duurzaamheidsrisico's onderdeel kunnen worden van de SREP-evaluatie dat jaarlijks door toezichthouders wordt uitgevoerd. Deze analyse dient onder andere een eenduidige definitie van duurzaamheidsrisico's te bevatten, waaronder ook fysieke klimaatrisico's (bijvoorbeeld toenemende droogte, overstromingen, of stormen) en transitierisico's (die ontstaan door afwaardering van activiteiten door klimaatbeleid). Ook in de verordening zijn stappen genomen om duurzaamheidsrisico's aan te pakken. In het bijzonder zal de EBA bezien of een aparte prudentiële behandeling gerechtvaardigd zou zijn voor activiteiten die substantieel geassocieerd worden met duurzaamheidsdoelstellingen (artikel 501 quater wijzigingsverordening). Nederland zet zich er voor in dat het kapitaaleisenraamwerk gebaseerd blijft op onderliggende risico's. Juist daarom is het van belang dat het raamwerk ruimte biedt voor deze nieuwe typen risico's. DNB heeft aangegeven zich in EBA-verband in te zetten om deze mandaten ambitieus in te vullen. Tot slot dienen grote instellingen vanaf juni 2022 effecten hebben uitgegeven die zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt van een lidstaat transparant te zijn over duurzaamheidsrisico's die zij lopen (artikel 449a wijzigingsverordening).

§5. Uitvoering

PM

§6. Regeldrukgevolgen

a. systematiek

In deze paragraaf wordt ingegaan op de regeldrukeffecten als gevolg van de implementatie van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten voor de financiële sector. De effecten zijn bepaald op basis van de systematiek uit het Handboek

meting regeldrukkosten (verder: handboek).³⁶ De regeldrukeffecten van de wijzigingsverordening kapitaalvereisten worden niet meegenomen omdat de verordening rechtstreeks werkt en dus niet in Nederlandse wetgeving hoeft te worden geïmplementeerd.³⁷ Vermeldenswaardig is wel dat de verordening verschillende mogelijkheden bevat die meer proportionaliteit en dus lastenverlichting kunnen betekenen voor kleine en niet complexe instellingen. Dit komt tot uiting in het nieuwe regime waarmee dergelijke instellingen de mogelijkheid kunnen krijgen een vereenvoudigde versie van het NSFR-vereiste toe te passen en een verlicht regime (minder frequent en minder gedetailleerd) voor openbaarmaking van informatie mogen toepassen. Voor de regeldrukeffecten van de verordening zij verwezen naar de impact assessment van de Commissie.³⁸

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd. Eerst wordt een beschrijving gegeven van de begrippen en de systematiek die een rol spelen bij het bepalen van de regeldrukgevolgen. Daarna wordt de doelgroep omschreven. Tot slot volgt een analyse van de regeldrukgevolgen voor de doelgroep volgens de methode vastgelegd in het handboek waarbij gebruik wordt gemaakt van informatie verstrekt door DNB, de AFM, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), de Association of Proprietary Traders (APT), de Vereniging van Vermogensbeheerders & Adviseurs (VV&A) en de Dutch Fund and Asset Management Association (Dufas).

b. begrippen

Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die bedrijven, burgers of professionals moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving van de Rijksoverheid te houden. Het begrip regeldrukeffecten is een overkoepelend begrip. Het valt uiteen in regeldrukkosten en ervaren regeldruk. Bij regeldrukkosten gaat het om de kosten die voortvloeien uit inhoudelijke verplichtingen en informatieverplichtingen als gevolg van wet- en regelgeving, waaronder de toezicht gerelateerde kosten die een bedrijf moet maken. De kosten worden bepaald op basis van het Standaard Kosten Model (SKM). Dat model komt er in essentie op neer dat wordt nagegaan welke handelingen door de bedrijven moeten worden verricht om aan de nieuwe regelgeving te voldoen. Vervolgens wordt per handeling bepaald hoeveel tijd het kost om die handeling te verrichten en op welk niveau (door welk soort personeel) de handeling wordt uitgevoerd zodat de kosten van de handeling kunnen worden berekend. Regeldrukkosten kunnen bestaan uit structurele en/of eenmalige regeldrukkosten. Bij incidentele kosten moet gedacht worden aan kennisnamekosten van de nieuwe regels en bijvoorbeeld het eenmalig aanpassen van systemen, procedures of beleid naar aanleiding van de nieuwe regels. Bij structurele kosten gaat het om kosten die jaarlijks terugkeren, zoals het structureel bijhouden van systemen met informatie op grond van nieuwe vereisten. Bedrijfseigen kosten, zijn alle kosten die bedrijven, burgers of professionals maken die in het eigen belang zijn en die ook gemaakt zouden worden zonder verplichting uit wet- en regelgeving. Bij ervaren regeldruk worden niet de kosten die men moet maken om te voldoen aan wet- en regelgeving gekwantificeerd (omdat die wegens het ontbreken van gegevens

³⁶Het Handboek meting regeldrukkosten is op 1 januari 2018 vastgesteld door het ministerie van Economische Zaken in samenspraak met de andere ministeries en het Adviescollege Toetsing Regeldruk, te vinden op www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf.

³⁷ Zie het handboek, p. 18.

³⁸ Te raadplegen op eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0377.

niet zijn in te schatten), maar worden de kwalitatieve aspecten als werkbaarheid, proportionaliteit en ervaren nut beschreven. Alle regeldrukeffecten voortvloeiend uit de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten worden hieronder in kaart gebracht. Er wordt alleen gekeken naar de verandering die optreedt ten opzichte van de bestaande situatie. De bestaande situatie wordt gevormd door de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten uit 2014 en haar voorlopers die de Wft en onderliggende regelgeving (zoals het Besluit prudentiële regels) heeft gewijzigd.³⁹ De regeldrukkosten worden overigens onderscheiden van de financiële lasten (zoals leges en heffingen) die het voorgestelde met zich brengt. Financiële lasten worden niet tot de regeldrukkosten gerekend en worden beschreven in de paragraaf over uitvoering.

c. doelgroep

Om de regeldrukkosten die de wijzigingsrichtlijn met zich meebrengt te kunnen kwantificeren, is het nodig om een specificatie te maken van de doelgroep. De doelgroep bestaat in beginsel uit alle banken en beleggingsondernemingen. DNB en AFM hebben een specificatie van de sector aangeleverd. Een belangrijke opmerking hierbij is dat alleen de banken en beleggingsondernemingen met zetel in Nederland zijn meegenomen bij de bepaling van de regeldruk. In Nederland zijn ook banken en beleggingsondernemingen actief met een zetel elders in de EU. Die zijn niet meegenomen, omdat in deze paragraaf alleen de gevolgen van de wijzigingsrichtlijn voor de Nederlandse sector worden bepaald. Uit de informatie van DNB blijkt dat er 32 vergunninghoudende banken en 229 vergunninghoudende beleggingsondernemingen met zetel in Nederland zijn. Voor het grootste gedeelte van de beleggingsondernemingen geldt dat zij vanaf 26 juni 2021 onder het prudentiële regime van de IFD-IFR komen te vallen (zie de inleiding van deze toelichting) en daarmee niet meer onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten. Dit met uitzondering van grote (kortweg groter dan 15 miljard euro aan activa en exclusief de niet-EU dochters) beleggingsondernemingen die wel onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten blijven vallen. Beleggingsondernemingen die zelfstandig onder die laatste categorie vallen zijn vooralsnog niet in Nederland gevestigd. Wel zou het kunnen dat enkele beleggingsondernemingen met zetel in Nederland deel uitmaken van een bankengroep en daarmee binnen het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten blijven vallen. Voorts bevat de IFR een toezichthoudersdiscretie op grond waarvan systeemrelevante beleggingsondernemingen onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten gebracht kunnen worden. Het is vooralsnog niet duidelijk hoeveel beleggingsondernemingen onder het regime van de richtlijn en verordening kapitaalvereisten blijven vallen na inwerkingtreding van het IFD-IFR regime. Voor deze regeldrukparagraaf wordt aangenomen dat het er maximaal vijf zullen zijn. Voor de regeldrukkosten van deze vijf beleggingsondernemingen wordt aangesloten bij de geschatte kosten voor banken. Voor de overige beleggingsondernemingen met zetel in Nederland geldt dat zij volgens planning vanaf 26 juni 2021 onder het IFD-IFR regime vallen zodat er voor hen geen structurele regeldrukkosten als gevolg van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten en geen eenmalige regeldrukkosten van wijzigingen die na 26 juni 2021 van toepassing worden in beeld worden

³⁹Voor de regeldrukkosten als gevolg van de richtlijn kapitaalvereisten wordt verwezen naar de memorie van toelichting van de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten, Kamerstukken II 2013-14, 33849, nr. 3, p. 16.

gebracht. Voor de eenmalige kosten wordt aangesloten bij de kosten voor banken voor zover van toepassing.

Voorts is in de wijzigingsrichtlijn voorzien in verplichtingen voor banken en beleggingsondernemingen als gevolg van het nieuwe regime (zie paragraaf 3, onderdeel b, van deze toelichting) voor groepen met een moederonderneming met zetel in een derde land die in de Europese Unie actief zijn met twee of meer banken of beleggingsondernemingen in de zin van de richtlijn kapitaalvereisten. De banken en beleggingsondernemingen van deze groepen moeten behoudens uitzonderingen allen dochteronderneming zijn van een enkele intermediaire EU- moederonderneming. De groep banken en beleggingsondernemingen met zetel in Nederland waarvoor deze vereisten kunnen gaan gelden, bestaat volgens informatie van DNB maximaal uit twee à drie banken en beleggingsondernemingen.

Naast regels voor banken en beleggingsondernemingen legt de wijzigingsrichtlijn ook een goedkeuringsverplichting op aan Nederlandse financiële moederholdings en Nederlandse gemengde financiële moederholdings of aan andere financiële holdings of gemengde financiële holdings met zetel in Nederland voor zover deze op gesubconsolideerde basis moeten voldoen aan de prudentiële regels (zie paragraaf 3, onderdeel b, van deze toelichting). De groep holdings die aan de goedkeuringsverplichting moet voldoen bestaat volgens informatie van DNB uit circa 15 holdings.

d. analyse

De tabel laat een overzicht zien van de handelingen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de verplichtingen die als gevolg van wijzigingsrichtlijn worden geïmplementeerd in de Wft en onderliggende regelgeving. Er is onderscheid gemaakt naar incidentele kosten en structurele kosten.

Overzicht handelingen en tijd wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten

Handeling	Enmalig	Structureel
Gestandaardiseerde methode of vereenvoudigde gestandaardiseerde methode gebruiken voor renterisico's voor bankboekposities (art. 84 wijzigingsrichtlijn, implementatie in Bpr) Van toepassing vanaf 28-6-2021	-	-
Documentatie van leningen aan de leden van het leidinggevend orgaan en verbonden partijen (art. 88 wijzigingsrichtlijn, implementatie in Bpr)	40 tot 80 uur	20 tot 40 uur per jaar
Aanpassing van het beloningsbeleid vanwege nieuwe eis genderneutraal (art. 92-94 wijzigingsrichtlijn, implementatie in artikel 1:117, tweede lid, Wft)	4 uur kennisname	-
Aanpassing van het beloningsbeleid Vrijstelling (art. 92-94 wijzigingsrichtlijn, implementatie in Rbb)		

Voorkomen dubbelstelling kapitaal om te voldoen aan de kapitaalbuffer (art. 128 wijzigingsrichtlijn, implementatie in Bpr) + Explicitering samenstelling kapitaalbuffer wordt i.c.m. art. 92 Vo + aanvullend eigen vermogen (art. 141 bis wijzigingsrichtlijn, implementatie in Bpr) + Nieuwe berekeningsmethode kapitaalconserveringsbuffer, instellingsspecifieke kapitaalbuffer en systeemrisicobuffer (art. 129, 130, 133 en 134 wijzigingsrichtlijn, implementatie in Bpr)	20 tot 40 uur kennisname + opname in processen	40 uur per jaar monitoren
Beperking uitkeringen bij het niet voldoen aan hefboomratiobuffervereiste (art. 141 ter wijzigingsrichtlijn, implementatie in artikel 3:62ab, eerste tot en met derde lid, Wft) + Explicitering samenstelling hefboomratiobuffer i.c.m. art. 92 Vo + aanvullend eigen vermogen (art. 141 quater wijzigingsrichtlijn, implementatie in artikel 3:62ba, vierde lid, van de Wft) Van toepassing vanaf 1-1-2022	40 tot 80 uur kennisname + opname in processen	80 uur per jaar monitoren
Het opstellen van een kapitaalconserveringsplan bij niet voldoen aan hefboomratiobuffervereiste (art. 142 wijzigingsrichtlijn, implementatie in artikel 3:62ab, vierde tot en met zevende lid, Wft en in Bpr) Van toepassing vanaf 1-1-2022	8 uur	
Goedkeuringsvereiste bepaalde financiële en gemengde financiële holdings (art. 21 bis wijzigingsrichtlijn, implementatie in artt. 3:280b, derde lid, 3:280c, derde lid, en 3:280f Wft en Besluit prudentieel toezicht financiële groepen Wft)	40 uur	80 uur per jaar monitoren

Rapportage en openbaarmaking

Vermeldenswaardig is nog dat er op grond van de wijzigingsrichtlijn geen nieuwe rapportagevereisten (= een informatieverplichting aan de toezichthouder dus aan de overheid) gelden. De reeds bestaande rapportagevereisten (artikelen 75 en 78 van de richtlijn kapitaalvereisten) zijn niet gewijzigd. De meeste verplichtingen tot rapportage zijn overigens opgenomen in de verordening kapitaalvereisten (het nieuwe deel zeven bis). In het schema komen dus slechts inhoudelijke verplichtingen voor en geen informatieverplichtingen. Wel wordt de rapportageverplichting voor bijkantoren van banken met zetel in een derde land door de wijzigingsrichtlijn uitgebreid (zie wijziging van artikel 47 van de richtlijn kapitaalvereisten). Echter deze kosten komen voor rekening van het hoofdkantoor in het derde land en vormen daarmee geen kosten die in Nederland neerdalen. De wijzigingsrichtlijn bevat ook geen nieuwe openbaarmakingsverplichtingen voor banken en beleggingsondernemingen met zetel in Nederland. Artikel 89 van de richtlijn dat de verslaggeving door banken en beleggingsondernemingen regelt, is niet inhoudelijk gewijzigd. De overige openbaarmakingsvereisten zijn opgenomen in de verordening (deel acht).

Renterisico's voor bankboekposities

De wijzigingsrichtlijn maakt het mogelijk dat naast de interne modellen ook gebruik kan worden gemaakt van de gestandaardiseerde of de vereenvoudigde gestandaardiseerde methode voor het identificeren, beoordelen, beheren en limiteren van renterisico's voor bankboekposities (zie de wijziging van artikel 84 van de richtlijn kapitaalvereisten die wordt geïmplementeerd in het Besluit prudentiële regels). De vereenvoudigde gestandaardiseerde methode is bedoeld voor kleine en niet-complexe instellingen (kortweg: instellingen met een totale activa van minder dan vijf miljard euro, zie artikel 4, eerste lid, onderdeel 145, van de verordening kapitaalvereisten). Deze mogelijkheid wordt geïmplementeerd in het Besluit prudentiële regels en wordt van toepassing vanaf 28 juni 2021. DNB (of de ECB indien die bevoegd is) krijgt de bevoegdheid van een bank te eisen dat in plaats van een intern model gebruik wordt gemaakt van de gestandaardiseerde methode voor renterisico. Ook krijgt DNB de bevoegdheid van een kleine en niet-complexe instelling te verlangen dat in plaats van de vereenvoudigde gestandaardiseerde methode, gebruik wordt gemaakt van de gestandaardiseerde methode voor renterisico. De EBA zal deze gestandaardiseerde en vereenvoudigde gestandaardiseerde methode ontwikkelen. Tot die tijd wordt voor het identificeren, beoordelen, beheren en limiteren van dit renterisico gebruik gemaakt van de EBA richtsnoeren voor het beheer van renterisico dat voortvloeit uit activiteiten buiten de handelsportefeuille op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010.⁴⁰ Omdat nog niet goed is in te schatten hoe de nieuwe gestandaardiseerde of vereenvoudigde gestandaardiseerde methode eruit gaat zien, zijn de regeldrukeffecten op dit moment niet in beeld te brengen. De interne modellen die in de huidige situatie worden gebruikt, blijven toepasbaar. Pas indien DNB in een specifiek geval van oordeel is dat die niet adequaat zijn voor het beoordelen van de risico's kan de gestandaardiseerde methoden dwingend worden opgelegd. De vereenvoudigde gestandaardiseerde methode wordt opgesteld vanuit het perspectief van proportionaliteit voor kleine en niet-complexe instellingen en zal om die reden waarschijnlijk tot regeldrukverlaging leiden. Gezien het voorgaande bestaat bij de sector de indruk dat de regeldrukkosten als gevolg van deze wijziging relatief beperkt zullen zijn.

Documentatie van beloningen

De wijzigingsrichtlijn stelt het verplicht dat gegevens over leningen die door banken worden verstrekt aan leden van het leidinggevend orgaan en hun verbonden partijen worden gedocumenteerd en op verzoek van de toezichthouder kunnen worden overlegd. Deze verplichting wordt geïmplementeerd in het Besluit prudentiële regels waar ook andere aspecten van governance en algemene bedrijfsvoering zijn uitgewerkt. Voor banken betekent deze verplichting dat eenmalig een systeem moet worden opgesteld om deze gegevens in te verwerken en vervolgens moet het systeem periodiek worden bijgehouden. De tijd die het kennisnemen van de nieuwe verplichting, het opvragen van gegevens, het inrichten van een dergelijk systeem en het invoeren van de gegevens kost is door de banken geraamd op 40 tot 80 uur door administratief personeel.⁴¹ Daarmee komen de eenmalige regeldrukkosten uit tussen de (€39,- x 40 uur=) €1.560,- en (€39,- x 80 uur=) €3.120,- euro per bank. De structurele regeldrukkosten, bestaande uit het bijhouden van het systeem en daarin nieuwe gegevens te verwerken, zijn geraamd op de helft van de eenmalige kosten. Voor de sector komt dat neer op een bedrag tussen

⁴⁰ www.eba.europa.eu EBA-GL-2015-08.

⁴¹ Zie voor de standaard uurtarieven, bijlage IV.D van het Handboek meting regeldrukkosten.

de €1.560,- x 37 (32 banken + 5 beleggingsondernemingen =) €57.720,- en €3.120,- x 37 (32 banken + 5 beleggingsondernemingen =) €115.440,- als eenmalige regeldrukkosten en een bedrag van €28.860,- en €57.720,- als structurele regeldrukkosten als gevolg van deze maatregel, dit ervan uitgaande dat alle banken leningen aan leidinggevend personeel hebben verstrekt. Voor de beleggingsondernemingen die onder het regime van de IFD-IFR komen te vallen wordt niet voorzien in implementatie van deze maatregel in het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft aangezien deze maatregel geen onderdeel uitmaakt van het nieuwe regime.

Aanpassing van de beloningsregels

De wijzigingsrichtlijn bevat een beperkt aantal wijzigingen van de beloningsbepalingen. Het beloningsbeleid moet genderneutraal zijn en er is voorzien in een beperkte aanpassing van vereisten omtrent variabele beloningen en de reikwijdte van de beloningsbepalingen.

Voor het nieuwe vereiste dat het beloningsbeleid gender neutraal moet zijn, zijn de regeldrukkosten vooralsnog niet goed in te schatten omdat de verdere uitwerking in aanvullende EBA richtsnoeren voor gender neutraal beloningsbeleid nog niet bekend zijn. Het nieuwe vereiste gaat gelden voor alle financiële ondernemingen die een beloningsbeleid hanteren, aangezien de maatregel generiek wordt ingevoerd. Overigens volgt het vereiste uit het beginsel van gelijke beloning voor mannelijke en vrouwelijke werknemers zoals neergelegd in artikel 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, zodat mag worden aangenomen dat het beloningsbeleid van financiële ondernemingen reeds hieraan voldoet.

De wijzigingen inzake variabele beloningen zien uitsluitend op categorieën ondernemingen en medewerkers waar de richtlijn kapitaalvereisten op ziet. Er is voorzien in een vrijstelling van de bepalingen over uitgestelde betaling, betaling in financiële instrumenten en de retentieperiode rond pensionering van een deel van de variabele beloning, voor kleine instellingen (banken met een totale activa van minder dan vijf miljard euro) en personeelsleden met een lagere variabele beloning (een jaarlijkse variabele beloning van niet meer dan €50.000,- en van niet meer dan een 10% van hun totale jaarlijkse beloning, zie paragraaf 3, onderdeel c, van deze toelichting). Deze vrijstelling zal worden geïmplementeerd in de Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2017. De EBA zal richtsnoeren opstellen om de tenuitvoerlegging van deze uitzonderingsmogelijkheid te vergemakkelijken en de consistente toepassing te waarborgen. Deze vrijstelling zal mogelijk enige regeldrukvermindering opleveren omdat de hiervoor vermelde regels inzake variabele beloningen als gevolg van de vrijstelling voor minder instellingen en minder personeelsleden gaan gelden. Anderzijds wordt de definitie van 'identified staff' aangepast waardoor meer personeelsleden onder die definitie komen te vallen. De wijzigingen die worden aangebracht in de periode waarover uitgesteld moet worden betaald (zie artikel 94) in de gevallen waarin bovenstaande vrijstelling niet geldt hebben mogelijk tot gevolg dat er gedurende enkele jaren twee systemen van variabele beloningen naast elkaar bestaan (personeel dat deels onder de oude regeling valt en personeel dat deels onder de nieuwe regels valt). Dit kan gedurende die periode mogelijk leiden tot hogere uitvoeringskosten. Overigens is een enkele bank reeds overgegaan tot het afschaffen van variabele beloningen waarmee de regeldruk voor deze groep als gevolg van de nieuwe regels wordt beperkt. Gezien het voorgaande is geen inschatting te maken van de regeldrukeffecten van deze maatregelen. Hoeveel personeelsleden in aanmerking komen voor vrijstelling op grond van het bovenstaande is niet bekend. Evenmin is bekend hoeveel personeelsleden

vallen onder de aanscherping van de beloningsregels uit artikel 109, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn. De regeldrukeffecten hiervan zullen naar verwachting beperkt zijn aangezien deze aanscherping alleen betrekking heeft op degenen die (i) het risicoprofiel van instellingen binnen een bank- of beleggingsondernemingsgroep rechtstreeks en wezenlijk kunnen beïnvloeden én (ii) werkzaam zijn voor enkele thans van het bonusplafond uitgezonderde financiële ondernemingen, zoals geïnitieerd door het kabinet Rutte-Asscher en gesteund door een brede Kamermeerderheid, voor zover zij dochteronderneming zijn van een bank of beleggingsonderneming.

Duidelijk is wel dat de nieuwe regels in ieder geval leiden tot eenmalige kennisname kosten voor banken die variabele beloningen toekennen. De tijd die daarmee gemoeid is, wordt geraamd op 20 uur per bank die variabele beloningen toekent.

Nieuwe vereisten t.a.v. de kapitaalbuffer

De wijzigingen in artikelen 128, 129, 130, 133, 134 en 141 bis, van de richtlijn kapitaalvereisten, die grotendeels geïmplementeerd worden in het Besluit prudentiële regels, hebben tot doel te verhelderen op welke wijze de kapitaaleisen en buffers zich tot elkaar verhouden, welke gevolgen het niet hieraan voldoen hebben (voor uitkeringen aan dividend, etc.) en te expliciteren dat dubbeltelling van kapitaal niet toegestaan is (zie paragraaf 3, onderdeel c, van deze toelichting). Tevens worden enkele versterkingen van de macroprudentiële buffers doorgevoerd.

Over de kosten van het aanhouden van mogelijk extra kapitaal als gevolg van deze wijzigingen en meer in het algemeen dient het volgende te worden opgemerkt. Theoretisch gezien zouden kapitaaleisen tot de inhoudelijke nalevingskosten kunnen worden gerekend. Echter, het extra kapitaal dat instellingen aan moeten houden, zal niet leiden tot «dood geld». Kapitaal is een bron van financiering, net zoals schuld. Hogere kapitaaleisen verplichten een bank om meer dan in het verleden gefinancierd te worden door middel van kapitaal (dat verliezen absorbeert), dan door middel van schuld (die terugbetaald dient te worden). De middelen die van de kapitaalverschaffers afkomstig zijn, kunnen door de bank in kwestie vervolgens ook gebruikt worden om de economie te financieren, zoals door middel van het verstrekken van meer kredieten. Hogere kapitaaleisen leveren op de langere termijn substantiële baten voor de betreffende ondernemingen op. Door meer kapitaal aan te houden, wordt de onderneming als kredietwaardiger beoordeeld en kan het dientengevolge een lagere rente over de financiering betalen die zij uit de markt aantrekt. Tot slot kan worden opgemerkt dat het ook de markt is die vereist dat de financiële sector meer kapitaal van een betere kwaliteit aanhoudt teneinde meer solide te zijn. Het betreft dus mede een marktgedreven ontwikkeling en is daarmee dus tevens bedrijfseigen. Voor de sector veroorzaken de nieuwe vereisten kennisname kosten, kosten om de nieuwe berekeningen toe te passen en in de processen op te nemen en structurele monitoringskosten. De kosten zijn geraamd op 20 tot 40 uur eenmalige kosten (kennisname) en 40 uur structurele kosten (monitoren) per bank per jaar door administratief personeel.⁴² Dat komt neer op 37 (32 banken + 5 beleggingsondernemingen) x 20/40 uur x €39,- = €28.860,- tot €57.720,- aan eenmalige kosten. De structurele kosten zijn geraamd op 40 uur per jaar per bank, dat komt neer op 37 (32 banken + 5 beleggingsondernemingen) x 40 uur x €39,- = €57.720. Voor de overige beleggingsondernemingen kan nog worden opgemerkt dat de buffervereisten alleen van toepassing zijn op

⁴² Zie voor de standaard uurtarieven, bijlage IV.D van het Handboek meting regeldrukkosten.

beleggingsondernemingen die handelen voor eigen rekening. Dat zijn er circa 30-40 van de 229. Voor deze groep gelden deze nieuwe eisen dus nog totdat het IFD-IFR regime van toepassing wordt. Voor hen worden de eenmalige kosten geraamd op $35 \times 20/40 \text{ uur} \times \text{€}39,- = \text{€}27.300,-$ tot $\text{€}54.600,-$. Het berekenen van structurele kosten kan vanwege de invoering van het nieuwe IFD/IFR regime achterwege blijven.

Nieuwe vereisten t.a.v. het hefboomratiobuffervereiste

De nieuwe hefboomratiobuffer, die volgt uit de verordening kapitaalvereisten geldt alleen voor mondiaal systeemrelevante banken en pas vanaf 1 januari 2022. In de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten is opgenomen (in artikel 141 ter) dat – net als bij de risicogewogen buffereisen – beperkingen worden opgelegd aan het maximaal uit te keren bedrag als er niet aan deze hefboomratiobuffer wordt voldaan. Voorts is (in artikel 141 quater) geëxpliciteerd wanneer niet aan het hefboomratiobuffervereiste wordt voldaan i.c.m. de minimum kapitaalvereisten uit artikel 92 van de verordening kapitaalvereisten en eventueel opgelegd aanvullend eigen vermogen. In de Nederlandse situatie geldt één bank als mondiaal systeemrelevant. De kosten van de nieuwe vereisten komen neer op 1 (mondiaal systeemrelevante bank) $\times 40/80 \text{ uur} \times \text{€}39,- = \text{€}1.560,-$ - $\text{€}3.120,-$ als eenmalige kosten en $\text{€}3.120,-$ als structurele kosten vanaf 1 januari 2022. Indien niet voldaan wordt aan het hefboomratiobuffervereiste moet tevens (op grond van artikel 3:62ab gezien artikel 142 van de wijzigingsrichtlijn) – en wederom in lijn met de al reeds bestaande gevolgen bij het niet voldoen aan de risico-gewogen buffereisen – een kapitaalconserveringsplan worden opgesteld. De tijd die het kost, indien een dergelijke situatie zich voordoet, om een dergelijk plan binnen vijf werkdagen op te stellen zijn vanwege de situatieafhankelijkheid lastig te ramen maar worden geraamd op 100 uur door hoger opgeleid personeel hetgeen neerkomt op $(100 \times \text{€}54,- =) \text{€}5.400,-$ en 30 uur door leidinggevend personeel, hetgeen neerkomt op $(30 \times \text{€}77 =) \text{€}2.310,-$. Samen leidt dat tot een eenmalige regeldrukkost van $\text{€}7.710,-$ indien een kapitaalconserveringsplan opgesteld zou moeten worden. Aangezien bij de berekening van regeldrukeffecten uit wordt gegaan van 100% naleving, worden deze kosten niet meegenomen in de totale kosten.

Goedkeuringsvereisten financiële holdings en gemengde financiële holdings

Op grond van de goedkeuringsverplichting moeten deze holdings een set gegevens aanleveren aan DNB, op grond waarvan DNB kan controleren of deze holdings aan hun verplichtingen op geconsolideerde basis voldoen waarna goedkeuring kan worden verleend. De gegevens die de holdings moeten aanleveren om de goedkeuring te krijgen zijn gegevens die dergelijke groepen over het algemeen reeds moeten aanleveren om te voldoen aan de vereisten die gelden op geconsolideerde basis. Om die reden worden de kosten voor de holding om de aanvraag op te stellen geraamd op maximaal 40 uur door administratief personeel, hetgeen neerkomt op $(15 \times 40 \times \text{€}39,- =) \text{€}23.400,-$ aan regeldrukkosten voor alle holdings uit de doelgroep.⁴³ Daarnaast moet de holding structureel monitoren of er zich wijzigingen hebben voorgedaan in de gegevens die zijn aangeleverd en eventuele wijzigingen melden. Deze kosten zijn geraamd op het dubbele van de eenmalige kosten en komen neer op $\text{€}46.800,-$ aan jaarlijkse kosten voor de holdings uit de doelgroep.

Intermediaire EU-moederonderneming

Als gevolg van de nieuwe regels inzake de intermediaire EU-moederonderneming moeten alle banken en beleggingsondernemingen met

⁴³ Zie voor de standaard uurtarieven, bijlage IV.D van het Handboek meting regeldrukkosten.

zetel in de Europese Unie die behoren tot een groep waarvan de moederonderneming is gevestigd in een derde land dezelfde intermediaire EU-moederonderneming hebben (behoudens uitzonderingen) indien die groep 40 miljard euro of meer aan totale activa heeft binnen de Europese Unie. Er is voorzien in overgangsrecht voor groepen die op de datum van publicatie van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten reeds in de Europese Unie actief waren. De banken en beleggingsondernemingen uit dergelijke groepen hoeven pas op 30 december 2023 te voldoen aan het vereiste. Uit informatie van DNB blijkt dat het nieuwe vereiste mogelijk van toepassing is op circa 2 à 3 banken en beleggingsondernemingen met zetel in Nederland. Bepalend is de totale waarde van de activa van de groep binnen de Europese Unie. Indien aan het vereiste moet worden voldaan kan dat betekenen dat de organisatiestructuur van de groep moet worden gewijzigd. De kosten daarvan zijn op voorhand niet te bepalen.

Totale kosten voor banken en beleggingsondernemingen (in €)				
	<i>Eenmalig</i>	<i>Structureel (per jaar)</i>	<i>Eenmalig sector</i>	<i>Structureel sector (per jaar)</i>
Documentatie	1560	780	57.720	28.860
-	-	-	-	-
leningen	3120	1560	115.440	57.720
Gender neutraal	156		5.772	
Kapitaal buffers	3.120		28.860	
-	-	6.240	-	57.720
	6.240		57.720	
<i>Totaal</i>	<i>4.836</i>	<i>7.020</i>	<i>92.352</i>	<i>86.580</i>
-	-	-	-	-
	<i>9516</i>	<i>7.800</i>	<i>178.932</i>	<i>115.440</i>
Kosten beleggingsonderneming handelen voor eigen rekening (in €)				
Kapitaal buffers	3.120		27.300	
-	-		-	
	6.240		54.600	
Extra kosten mondiaal systeemrelevante bank per 1-1-2022 (in €)				
Hefboom ratio	1.560			
-	-			
	3.120	3.120		
Totale kosten voor holdings (in €)				
Goedkeuring holding	1.560	3.120	23.400	46.800

§7. Consultatie

PM

II. ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

A

In de wijzigingsverordening kapitaalvereisten worden twee definities aangepast die reeds in de Wft zijn geïmplementeerd, te weten die van de financiële holding en de financiële instelling, die aanpassing behoeven. Ook zijn er definities die in de verordening veranderen maar waarvoor de Wft-definitie niet aangepast hoeft te worden (zie bijv. instelling voor collectieve beleggingen) of die niet gebruikt worden in de Wft maar alleen binnen het kader van de verordening. Deze worden verder niet besproken.

De definitie van financiële holding is in de verordening aangevuld met de volgende zinsnede: 'de dochterondernemingen van een financiële instelling zijn hoofdzakelijk instellingen of financiële instellingen indien ten minste één van de dochterondernemingen een instelling is en indien meer dan 50 % van het eigen vermogen, de geconsolideerde activa, de inkomsten, het personeel van de financiële instelling of een andere indicator die door de bevoegde autoriteit als relevant wordt beschouwd, verbonden is met dochterondernemingen die instellingen of financiële instellingen zijn'. In de praktijk kan deze aanvulling enige gevolgen hebben, immers, in de huidige praktijk wordt onder "hoofdzakelijk" niet een percentage van 50 of meer verstaan, maar eerder een percentage van 80 of meer.

De definitie van financiële instelling in de verordening wekt enigszins af van de definitie in de Wft, doordat de verordening spreekt van 'onderneming die geen instelling is' (geen bank of beleggingsonderneming) en de Wft alleen 'niet zijnde een bank' bevat. Daarnaast is in de nieuwe definitie een toevoeging gedaan waarin ook de zuivere industriële holding wordt uitgezonderd. Voorts is bij de vorige implementatie een aanzienlijk deel van het artikel niet meegenomen, waarin een aantal specifieke ondernemingen wel of niet wordt uitgezonderd.

Voor beide definities is gekozen om een dynamische verwijzing naar de verordening op te nemen. Dit om te voorkomen dat bij een volgende wijziging in de verordening opnieuw de definities aangepast moeten worden.

De wijzigingsverordening voegt voorts vier nieuwe definities toe die reeds in de Wft te vinden zijn, te weten de definitie voor moederbeleggingsonderneming in een lidstaat (in de Wft opgenomen als Nederlandse moederbeleggingsonderneming), EU-moederbeleggingsonderneming, moederkredietinstelling in een lidstaat (in de Wft opgenomen als Nederlandse moederbank) en EU-moederkredietinstelling (in de Wft opgenomen als EU-moederbank) waarvoor een wijziging moet worden doorgevoerd. In de definitie van moederbank en moederbeleggingsonderneming is de zinsnede 'onderneming die nevendiensten verricht' toegevoegd. Dit volgt uit de wijziging in de wijzigingsverordening van artikel 4, eerste lid, onderdeel 28 waar de definitie van 'moederinstelling in een lidstaat' is opgenomen. Deze definitie ligt besloten in de definities van Nederlandse moederbank en Nederlandse moederbeleggingsonderneming. In de Wft is een dynamische verwijzing naar

de definitie in de verordening kapitaalvereisten van 'moederinstelling in een lidstaat' niet op zijn plaats. Gekozen is de definities van de vier begrippen geheel uit te schrijven. Ook zijn hierbij een aantal wijzigingen aangebracht in de reeds bestaande tekst teneinde meer consistentie te bereiken tussen de definities. Meest in het oog springende wijziging is dat in de definities die gaan over beleggingsondernemingen de gemengde financiële holding is toegevoegd die ontbrak.

Daarnaast zijn er vier kleine wijzigingen doorgevoerd in artikelen die naar de verordening verwijzen. Dit betreft de definities van 'bank', 'beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten', 'handelsportefeuille' en 'opvorderbare gelden'. Hierbij geldt dat bij alle definities op die van de beleggingsonderneming na, de verwijzing naar de verordening gespecificeerd is. Waar voorheen in zijn algemeenheid naar artikel 4 werd verwezen, wordt de verwijzing nu aangepast zodat naar het specifieke onderdeel verwezen wordt, in lijn met de overige verwijzingen naar deze verordening en de systematiek bij andere EU-wetgeving in artikel 1:1. In de definitie van beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten wordt 'punt' omgezet in 'onderdeel', waardoor dit in lijn is met de terminologie van de Wft.

Ook in de wijzigingsrichtlijn zijn enkele nieuwe definities opgenomen. Artikel 1, onderdeel 2, onder a, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten voegt een zestal definities toe aan de definitielijst in artikel 3 van de richtlijn kapitaalvereisten. Dit betreft de definities van 'afwikkelingsautoriteit', 'mondiaal systeemrelevante instelling', 'niet-EU mondiaal systeemrelevante instelling', 'groep', 'groep uit een derde land' en 'genderneutraal beloningsbeleid'.

Het begrip 'afwikkelingsautoriteit' is reeds opgenomen in de definitielijst van Hoofdstuk 3A in de Wft en komt buiten de kaders van dit hoofdstuk slechts eenmaal voor, waarbij er voor de definitie van het begrip in het desbetreffende artikel reeds wordt verwezen naar de richtlijn herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen. Een opname hiervan in artikel 1:1 Wft is niet nodig.

De begrippen 'mondiaal systeemrelevante instelling', 'niet-EU mondiaal systeemrelevante instelling', 'groep uit een derde land' en 'genderneutraal beloningsbeleid' komen maar een enkele keer voor in de Wft zodat implementatie van deze begrippen in artikel 1:1 niet voor de hand ligt. Waar nodig zal in het desbetreffende Wft-artikel waarin het begrip wordt gebruikt, verwezen worden naar de definitie van het begrip in de verordening.

De definitie van 'groep' is reeds opgenomen in de Wft. De definitie verwijst naar de definitie van "groep" in de richtlijn jaarrekening, zoals volgt uit het Burgerlijk Wetboek. Indien niet anders vermeld, worden begrippen in de Wft gebruikt in de zin van het BW. De definitie in de wijzigingsrichtlijn die doorverwijst naar verordening kapitaalvereisten gebruikt de definitie van groep uit de richtlijn jaarrekening maar voegt daaraan toe dat er zich minstens één bank of beleggingsonderneming in de groep moet bevinden. Het is niet nodig om te voorzien in een aparte definitie voor het groepsbegrip voor de bepalingen die volgen uit de richtlijn en verordening kapitaalvereisten aangezien die steeds betrekking hebben op banken en of

beleggingsondernemingen.

Tot slot wordt aan de lijst met definities de definitie van de securitisatieverordening toegevoegd. Deze verordening komt meerdere malen voor in artikelen die geïmplementeerd worden op grond van wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Om verwijzing naar die verordening te vergemakkelijken zodat deze niet elke keer uitgeschreven hoeft te worden, wordt de verordening opgenomen in de definitielijst.

B (1:51a Wft)

Met deze voorgestelde wijziging wordt het vijfde lid van artikel 117 van de wijzigingsrichtlijn geïmplementeerd. Hiermee wordt DNB verplicht om met de toezichthoudende autoriteiten, bedoeld in artikel 1d, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme en de Financiële inlichtingeneenheid bedoeld in artikel 12 van die wet en de toezichthoudende autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden in de andere lidstaten samen te werken en hen relevante informatie te verstrekken ten behoeve van de uitoefening van hun toezichttaken. De mogelijkheid voor de toezichthoudende autoriteiten, bedoeld in artikel 1d, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme en de Financiële inlichtingeneenheid bedoeld in artikel 12 van die wet, om de toezichthoudende autoriteiten en financiële-inlichtingeneenheden in de andere lidstaten, elkaar en DNB informatie te verstrekken volgt uit de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en het bij koninklijke boodschap van 1 juli 2019 ingediende voorstel tot wijziging van die wet (Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn)(Kamerstukken 35245).

C (1:54b Wft)

Om de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten en de consoliderende toezichthouder te vergemakkelijken, wordt er bij consoliderend toezicht door de consoliderende toezichthouder een college van toezichthouders opgericht ter ondersteuning van een aantal informatie- en toezichtsactiviteiten.

Artikel 1:54b Wft, eerste lid, vormt de implementatie van het eerste lid bis van artikel 116 van de wijzigingsrichtlijn op grond waarvan er een college van toezichthouders opgericht zal worden indien DNB toezicht houdt als consoliderende toezichthouder op de dochterondernemingen van EU-moederbanken, EU-moederbeleggingsondernemingen of (gemengde) financiële EU-moederholdings wanneer de moederonderneming zich in een derde land bevindt. De voorwaarde dat de toezichthoudende instantie van de staat die geen lidstaat is moet beschikken over gelijkwaardige geheimhoudingsvereisten volgt uit artikel 1:65, waarin is bepaald dat artikel 1:90, eerste tot en met derde lid van overeenkomstige toepassing is bij gegevensuitwisseling met toezichthoudende instanties van staten die geen lidstaat zijn. Verder zijn aan de eerste zin van het artikel de financiële holding en gemengde financiële holding toegevoegd, aangezien ingevolge afdeling 3.6.2 Wft tevens op deze entiteiten geconsolideerd toezicht gehouden kan worden. Vanwege de verschillende wijzigingen is gekozen voor het opnieuw vaststellen van het eerste lid.

D (1:54c Wft)

Artikel 1:54c Wft beschrijft de mogelijkheden die DNB heeft om deel te nemen aan een college van toezichthouders indien zij niet de consoliderende toezichthouder is. Dit artikel vormt (samen met artikel 1:54b Wft) de implementatie van artikel 116 van de wijzigingsrichtlijn. Gekozen is voor het opnieuw vaststellen van dit artikel omdat tevens een omissie wordt hersteld. Bij de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten had de gemengde financiële holding toegevoegd moeten worden aan de opsomming van entiteiten waarop DNB toezicht kan uitoefenen. Deze entiteit is toegevoegd aan de opsomming. Voorst is voorzien in de implementatie van de toevoeging van een passage aan het zesde lid van artikel 116 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Deze bepaling beschrijft de mogelijkheid voor DNB om als bevoegde autoriteit zitting te nemen in het college van toezichthouders indien zij op grond van het nieuwe artikel 3:280b Wft goedkeuring heeft verleend aan een holding als bedoeld in het nieuwe artikel 3:280a Wft, indien zij niet de consoliderende toezichthouder van die holding is. Overigens is hier nog vermeldingswaardig dat indien DNB wel de consoliderende toezichthouder is, zij beslist welke betrokken toezichthoudende instanties deelnemen aan een bijeenkomst of activiteit van het college van toezichthouders op grond van artikel 1:54b, derde lid Wft. Artikel 116, zesde lid, van de richtlijn kapitaalvereisten zal om die reden worden toegevoegd aan de regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft (Rtgs) zodat DNB bij de uitvoering van haar taak rekening houdt met dat artikel en de bevoegde autoriteit in een lidstaat waarin een financiële holding of gemengde financiële holding is gevestigd waaraan overeenkomstig artikel 21 bis van de richtlijn kapitaalvereisten goedkeuring is verleend en waarvan DNB de consoliderende toezichthouder is, door haar wordt uitgenodigd voor het college van toezichthouders.

E (1:90 Wft)

Artikel 1:90 Wft bevat de bepaling waarin wordt aangegeven dat een toezichthouder de mogelijkheid heeft om, in afwijking van bepalingen omtrent geheimhouding in artikel 1:89 Wft, bepaalde vertrouwelijke gegevens, verkregen tijdens zijn werkzaamheden, te delen met een aantal toezichthouders op andere terreinen, zoals het Depositogarantiefonds, het Afwikkelingsfonds, of toezichthouders die op grond van de richtlijn kapitaalvereisten of de richtlijn herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen zijn aangewezen.

In artikel 1:90, eerste lid, Wft wordt toegevoegd de partij, genoemd in artikel 56, onderdeel h, van de wijzigingsrichtlijn, te weten de bevoegde autoriteit voor de toepassing van de regels betreffende de structurele scheiding van bankgroepen. Voor Nederland is dat DNB. Hierdoor kan ook met deze partijen informatie worden uitgewisseld.

F (1:93g Wft)

Artikel 1:93g Wft bevat de mogelijkheid om in afwijking van artikel 1:89 Wft vertrouwelijke gegevens te verstrekken aan het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank, de Bank voor internationale Betalingen en de Raad voor Financiële Stabiliteit, als aan een aantal voorwaarden voldaan is. Deze voorwaarden zien met name op de aard van de gegevens, het gebruik en de

bescherming.

Dit artikel implementeert het nieuwe artikel 58 bis van de wijzigingsrichtlijn met betrekking tot doorgifte van informatie aan internationale instanties. Deze informatie-uitwisseling vereist een nieuw artikel (naast het bestaande artikel 1:93 Wft) vanwege de specifieke voorwaarden die aan de uitwisseling verbonden zijn. Gezien de taken van de genoemde instanties en het bepaalde in artikel 58 bis, derde lid, van de wijzigingsrichtlijn zal de informatie, die overigens uitsluitend op verzoek en behoudens uitzonderlijke gevallen in geaggregeerde en geanonimiseerde vorm wordt gedeeld, in de regel geen persoonsgegevens bevatten.

G (1:104 Wft)

De wijzigingsverordening heeft artikelen 92 bis en 92 ter ingevoegd in de verordening kapitaalvereisten. Daarin zijn aanvullende kapitaaleisen opgenomen voor banken en beleggingsondernemingen, ook wel bekend als de TLAC-norm (Total Loss-Absorbing Capacity). Deze TLAC-norm is extra verliesabsorberend vermogen dat een mondiaal systeemrelevante bank of beleggingsonderneming dient aan te houden om verliezen te dragen in geval de bank of beleggingsonderneming faillieert en moet worden afgewikkeld en is neergelegd in artikel 92 bis van de verordening kapitaalvereisten. Daarnaast geldt deze eis ook voor dochterondernemingen van niet-EU mondiaal systeemrelevante instelling op basis van artikel 92 ter van de verordening kapitaalvereisten. In dat geval geldt de eis voor het aanhouden van verliesabsorberend vermogen met factor 90%.

Deze aanpassing in de verordening heeft ook geleid tot een wijziging van artikel 18 van de richtlijn kapitaalvereisten. Daarin zijn een aantal voorwaarden opgenomen waaronder een vergunning van een bank dient te worden ingetrokken als aan die voorwaarden niet meer wordt voldaan.

In het nieuwe artikel 18, onderdeel d, van de wijzigingsrichtlijn is bepaald dat het niet voldoen aan de artikelen 92 bis en 92 ter van de verordening kapitaalvereisten geen grondslag kan zijn voor intrekking van de vergunning. Dit in uitzondering op het bestaande artikel 18 op grond waarvan de vergunning kan worden ingetrokken bij het niet voldoen aan de delen drie, vier of zes van de verordening kapitaalvereisten. De uitzondering is nodig omdat het TLAC-vereiste in deel drie van de verordening kapitaalvereisten is opgenomen. Inhoudelijk gezien is dit een logische aanpassing. Het extra eigen vermogen dat op basis van de TLAC-norm aangehouden wordt, is een voorziening om te zorgen dat een bank afgewikkeld kan worden indien nodig. Als dan het aanhouden van die extra buffer zou leiden tot het niet voldoen aan de eisen van hoofdstuk drie (er moet bijv. nog meer kapitaal aangehouden worden), dan zou het intrekken van de vergunning tot een averechtse reactie leiden (zonder vergunning zou de bank helemaal geen kapitaal kunnen aantrekken om te voldoen aan de norm). Artikel 18 van de richtlijn kapitaalvereisten is, voor zover hier relevant, in artikel 1:104, eerste lid, onderdeel d, van de wet geïmplementeerd. De wijziging van artikel 18 wijzigingsrichtlijn wordt echter in artikel 1:104, vijfde lid, geïmplementeerd aangezien de wijziging beter aansluit bij dit lid, dat alleen betrekking heeft op banken dan bij het eerste lid, onderdeel d, dat algemeen van strekking is en voor alle vergunninghouders geldt.

H (1:106c Wft)

Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel is toegelicht, bevat de wijzigingsrichtlijn een goedkeuringsvereiste voor bepaalde moederholdings van groepen met banken en beleggingsondernemingen, opgenomen in het nieuwe artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. Artikel 1:106c Wft vormt de implementatie van artikel 21 bis, tweede lid, laatste alinea, van de wijzigingsrichtlijn. Dit artikel hangt samen met de implementatie van de rest van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn, opgenomen in de onderdelen S, U, X en Z.

Artikel 21 bis, tweede lid, laatste alinea, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten bevat een opschortingsverplichting indien de beoordeling van de aanvraag om een goedkeuring van een financiële holding en gemengde financiële holdings als bedoeld in het nieuwe artikel 3:280a Wft samenvalt met een aanvraag van een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 3:95 Wft. In dat geval wordt de beoordelingsperiode van de aanvraag van de verklaring van geen bezwaar (die gaat lopen vanaf de datum van een verzoek van de bevoegde autoriteit om aanvullende informatie) opgeschort totdat de procedure met betrekking tot de goedkeuring is voltooid. Indien een holding reeds een goedkeuring heeft verkregen en daarna een bank als dochteronderneming krijgt waarin zij een gekwalificeerde deelneming houdt, zal zij alleen een verklaring van geen bezwaar hoeven aan te vragen. De goedkeuring heeft zij dan al. Wel zal de holding deze wijziging aan de consoliderende toezichthouder moeten melden op grond van het nieuwe artikel 3:280f, eerste lid Wft.

I (1:117 Wft)

Zoals uit overweging 9 van de wijzigingsrichtlijn naar voren komt is het beginsel van gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke of gelijkwaardige arbeid neergelegd in artikel 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De wijzigingsrichtlijn vereist daarom in artikel 74 dat banken en beleggingsondernemingen een beloningsbeleid hebben en een beloningspraktijk voeren die genderneutraal is. Dit artikel is geïmplementeerd, door de eis van een gender neutraliteit als inhoudelijke eis toe te voegen aan de andere inhoudelijke eisen die gelden voor het beloningsbeleid op grond van artikel 1:117 Wft. Overigens geldt artikel 1:117 Wft voor alle financiële instellingen, niet alleen voor banken en beleggingsondernemingen. Het beginsel van gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers geldt tevens voor alle financiële instellingen, zodat het niet passend is dit inhoudelijke vereiste aan het beloningsbeleid alleen voor te schrijven aan banken en beleggingsondernemingen.

J (1:121 Wft)

Met deze opdracht wordt artikel 109, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten geïmplementeerd.

Op grond van de Wft zijn alle dochters van banken of beleggingsondernemingen, ongeacht of er andere beloningsvoorschriften gelden op basis van EU-rechtshandelingen, gehouden de beloningsvoorschriften uit hoofdstuk 1.7 van de Wft toe te passen. Hiermee

gaat de Wft verder dan strikt vereist is op grond van de wijzigingsrichtlijn. Dochterondernemingen van banken of beleggingsondernemingen die zelf niet onder het bereik van de wijzigingsrichtlijn vallen, maar waarvoor op basis van andere EU-rechtshandelingen beloningsvoorschriften gelden, hoeven op grond van de wijzigingsrichtlijn niet op geconsolideerde basis aan de beloningsvoorschriften in de kapitaalvereistenrichtlijn te voldoen.

Sinds de invoering van de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen zijn enkele financiële ondernemingen uitgezonderd van het bonusplafond, zoals geïnitieerd door het kabinet Rutte-Asscher, en gesteund door een brede Kamermeerderheid. Voor onder meer deze financiële ondernemingen, zoals beheerders van beleggingsinstellingen en beheerders van icbe's, bepaalt de wijzigingsrichtlijn dat de beloningsregels, waaronder het bonusplafond, wel van toepassing dienen te zijn indien zij dochteronderneming zijn van een bank of een beleggingsonderneming, met dien verstande dat dit uitsluitend geldt voor personeel dat het risicoprofiel of de bedrijfsactiviteiten van de instellingen in de groep rechtstreeks en wezenlijk kunnen beïnvloeden. Met de voorgestelde wijziging wordt dit geregeld.

In het achtste lid wordt geregeld dat het bonusplafond in dit kader maximaal 100% bedraagt. In het negende lid wordt - in lijn met artikel 1:121, vierde lid, Wft - de mogelijkheid geregeld voor onder meer aandeelhouders om aan deze categorie personen die hun werkzaamheden in hoofdzaak uitvoeren in een staat die geen lidstaat is een maximale variabele beloning van 200% te kunnen toekennen. Om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheid van 200% dient de onderneming de procedure opgenomen in artikel 94, eerste lid, onderdeel g, onder ii, van de richtlijn kapitaalvereisten in acht te nemen. Dit betekent onder meer dat DNB moet worden geïnformeerd over de redenen van de hogere maximale variabele beloning.

K (3:8 Wft)

Bij de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten is in het derde lid, onderdeel a, van artikel 3:8 Wft abusievelijk de verwijzing naar de tweede volzin, van onderdeel a, van het derde lid, niet opgenomen. Het derde lid, eerste volzin, is van toepassing op alle banken, terwijl de tweede volzin van dat lid alleen van toepassing is indien de bank significant is. Dat wordt tot uitdrukking gebracht met de voorgestelde wijziging.

L (3:18a Wft)

Het *Supervisory Review and Evaluation Process* (SREP) is een evaluatie die de toezichthouder uitvoert op de regelingen, strategieën, processen en mechanismen die banken en beleggingsonderneming hebben ingevoerd om te voldoen aan alle vereisten uit de verordening en richtlijn kapitaalvereisten.

Dit onderdeel implementeert artikel 97 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. In artikel 3:18a, eerste lid, van de Wft, wordt onderdeel b geschrapt omdat deze bepaling vervalt in de richtlijn kapitaalvereisten. De bepaling onder b was een van de onderdelen van het Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) dat de toezichthouder (in Nederland DNB) jaarlijks uitvoert. Het vervallen onderdeel ziet op de risico's die een bank of beleggingsonderneming vormt voor het financiële systeem. Deze

macroprudentiële risicoweging is verwijderd omdat Pijler 2 beoogt om instellingsspecifieke risico's te adresseren in plaats van macroprudentiële of systeemrisico's. Het risico dat instellingen vormen voor het financiële systeem als geheel wordt nu meegenomen in het gedeelte van de richtlijn dat ziet op de kapitaalbuffers.

De wijziging van lid 3 dient ter implementatie van het vierde lid bis in artikel 97 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. In het vierde lid bis is opgenomen dat de bevoegde autoriteit (in casu DNB of de ECB voor de systeemrelevante banken of beleggingsondernemingen) voor de toepassing van de toetsing en evaluatie aanpassingen kunnen doen om rekening te houden met banken of beleggingsondernemingen met een vergelijkbaar risicoprofiel of een vergelijkbare locatie van blootstellingen. Het lid noemt een aantal mogelijkheden van aanpassingen alsmede dat deze aanpassingen niet de instellingsspecifieke aard van maatregelen uit 3:111a Wft (die bijvoorbeeld opgelegd kunnen worden na de SREP) mogen doorkruisen.

De overige wijzigingen die de wijzigingsrichtlijn aanbrengt gaan over informatie-uitwisseling met Europese instellingen en worden geïmplementeerd door middel van opname in de Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft (Rtgs).⁴⁴ Dit gaat om artikel 1, onderdeel 28, onder b en d, van de wijzigingsrichtlijn wat betreft wijzigingen in artikel 97, vierde en zesde lid, van de richtlijn.⁴⁵

M (3:62ba Wft)

Met de invoering van de wijzigingsverordening kapitaalvereisten komt er met ingang van 1 januari 2022 een hefboomratiobuffer die mondiaal systeemrelevante banken en beleggingsondernemingen zullen moeten aanhouden. Hoewel deze verplichting direct volgt uit de verordening (en dus geen implementatie behoeft) is er in de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten wel een nieuw artikel opgenomen dat beperkingen oplegt aan het maximaal uit te keren bedrag als er niet aan deze hefboomratiobuffer wordt voldaan, overeenkomstig het artikel 141 van de richtlijn kapitaalvereisten waarin er een maximaal uitkeerbaar bedrag berekend dient te worden als er niet wordt voldaan aan de kapitaalbuffer. Omdat implementatie in de artikelen 3:62a Wft en 3:62b Wft teveel uitzonderingen en wijzigingen zou opleveren, is ervoor gekozen een nieuw artikel in te voeren na 3:62b Wft, waarbij de bepalingen grotendeels overeenkomen met de voorgenoemde artikelen.

De eerste twee leden van het nieuwe artikel zijn een kopie van dezelfde bepalingen in artikel 3:62b Wft, met waar nodig een aanpassing naar de hefboomratiobuffer. Zo mag een bank of beleggingsonderneming geen uitkeringen in tier 1-kapitaal doen als daarmee niet meer wordt voldaan aan de hefboomratiobuffer. Bij de kapitaalbuffer is dit geregeld voor tier 1-kernkapitaal. De overige bepalingen zijn gelijk gebleven.

Het derde lid is de implementatie van het nieuwe artikel 141 quater van de wijzigingsrichtlijn waarin wordt gedefinieerd wanneer er niet aan de hefboomratiobuffer wordt voldaan.

⁴⁴ Stcrt. 2012, 26649.

⁴⁵ Meer hierover in de implementatieregeling wijzigingsrichtlijn en verordening kapitaalvereisten die in 2020 zal verschijnen.

Het vierde tot en met achtste lid is een adaptatie van het derde tot en met zevende lid uit artikel 3:62a Wft. Op basis van artikel 142 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten moet er ook bij het niet voldoen aan de hefboomratiobuffer er een kapitaalconserveringsplan opgesteld worden. Deze leden bevatten dezelfde bepaling, maar dan toegespitst op de hefboomratiobuffer. De tekst van artikel 142 is ten tijde van de vorige implementatie in artikel 3:62a Wft geland. Het nieuwe artikel 3:62ba Wft is naar voorbeeld van artikel 3:62a Wft vormgegeven. Strikt genomen zou alleen het eerste lid van artikel 142 van de wijzigingsrichtlijn leiden tot implementatie. Hierdoor zou een bank of beleggingsonderneming die een hefboomratiobuffer aanhoudt alleen maar een kapitaalconserveringsplan op hoeven te stellen als zij niet meer voldoet aan de hefboomratiobuffer. In de bepalingen die in artikel 142, derde en vierde lid, van de richtlijn staan ontbreekt de hefboomratiobuffer terwijl in het derde lid de kapitaalbuffer (in richtlijnterminologie: gecombineerde buffervereiste) wel wordt genoemd. Om die reden, wordt artikel 142, derde lid, gelezen alsof er net als in het eerste lid is ingevoegd "gecombineerde buffervereisten, of, waar van toepassing, aan het hefboomratiobuffervereiste kan voldoen". Dit is ook in lijn met de gedachten van de onderhandelingen over de richtlijn, waar de bedoeling was dat alle restricties die op banken en beleggingsondernemingen geplaatst worden voor het niet voldoen aan de risicogewogen buffers (het gecombineerde buffervereiste) hetzelfde zouden moeten zijn voor het niet voldoen aan de risico-ongewogen buffer (de hefboomratiobuffer). Vandaar dat het nieuwe artikel 3:62ba Wft dezelfde systematiek heeft als artikel 3:62a Wft.

In het tweede en zesde lid is een delegatiegrondslag opgenomen om lagere regelgeving uit te werken. Hiervoor zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij de reeds bestaande artikelen in het Besluit prudentiële regels Wft wat voor de artikelen 3:62a en 3:62b Wft de uitwerkingen bevat van de gelijkkluidende delegaties. Dit zal dus gaan over het kapitaalconserveringsplan, uitzonderingen op het verbod tot uitkering, en informatieverschaffing aan de toezichthouder.

N (3:66 Wft)

Artikel 3:66 Wft is toegevoegd aan de Wft met de Implementatiewet richtlijn en verordening kapitaalvereisten en geeft uitvoering aan artikel 458 van de verordening kapitaalvereisten. In dit artikel uit de verordening is de mogelijkheid neergelegd om een bevoegde autoriteit aan te wijzen (voor Nederland is dat DNB) die bij mogelijke ernstige verstoringen in het financiële stelsel tijdelijke regels stellen op grond van het tweede lid. In hetzelfde artikel ligt ook de mogelijkheid dat DNB een maatregel die een andere lidstaat op grond van dit artikel heeft genomen wegens macro-prudentiële of systeemrisico's in die lidstaat, erkent en ook toepast op Nederlandse banken met betrekking tot hun blootstellingen in die andere lidstaat. Aangezien de Wft alleen verwees naar het tweede lid van artikel 458 van de verordening, kon daardoor de indruk ontstaan dat DNB niet bevoegd was tot toepassing van het vijfde lid van artikel 458 van de verordening. Dat is niet het geval. Met de generieke verwijzing naar artikel 458 van de verordening, en niet alleen het tweede lid daarvan, wordt dit ondervangen. Voor zover DNB maatregelen treft op grond van het tweede lid van artikel 458 van de verordening, dient DNB dat te doen in overleg met Onze Minister. Dergelijke maatregelen vloeien immers altijd voort uit macro-prudentiële of systeemrisico's in Nederland zelf, en raken daarom aan de systeemverantwoordelijkheid van Onze Minister voor de

stabiliteit van het financiële stelsel in Nederland. Dit overleg tussen DNB en Onze Minister is ook in de huidige wet reeds voorgeschreven.

O (3:72 Wft)

Artikel 3:72 Wft bevat regels omtrent het verstrekken van staten aan DNB door financiële ondernemingen. In het vijfde lid is een verwijzing opgenomen naar een drietal artikelen uit de verordening kapitaalvereisten die met de komst van de wijzigingsverordening zullen vervallen en in een apart hoofdstuk opgenomen worden. De bepalingen uit het nieuwe hoofdstuk 7A in de gewijzigde verordening kapitaalvereisten treden echter op verschillende momenten in werking. Voor deze gefaseerde inwerkingtreding gelden nog de oude vereisten uit de artikelen 99 tot en met 101 van de verordening. Om deze reden is de verwijzing aangepast en is een generieke verwijzing naar de rapportagevereisten uit de verordening kapitaalvereisten opgenomen.

P (3:111 Wft)

Artikel 3:111 Wft bevat de mogelijkheid om banken die aangesloten zijn bij een centrale kredietinstelling uit te zonderen van een groot aantal verplichtingen die andere banken op basis van de Wft en de verordening kapitaalvereisten moeten aanhouden.

In artikel 10 in de verordening kapitaalvereisten is hoofdstuk 2 van de securitisatieverordening toegevoegd aan de uitzonderingen, waardoor dat ook in de Wft overgenomen dient te worden zodat dit soort banken ook van deze verplichting worden uitgezonderd.

Q (3:111a Wft)

Artikel 3:111a Wft bevat een aantal bevoegdheden voor de toezichthouder op basis waarvan er uiteenlopende maatregelen genomen kunnen worden ten aanzien van banken of beleggingsondernemingen wanneer deze niet voldoen aan deel 3 van de Wft of aan de verordening kapitaalvereisten. Dit artikel wordt op verschillende punten gewijzigd.

Onderdeel 1 regelt een kleine wijziging van het eerste lid, waarin staat dat de toezichthouder (DNB) maatregelen neemt als uit de evaluatie op basis van artikel 3:18a Wft volgt dat er niet wordt voldaan aan gedegen beheer en solide dekking van risico's. Deze beoordeling maakt DNB niet alleen op grond van artikel 3:18a Wft, maar ook op basis van het krachtens artikel 3:57, tweede lid van de Wft vastgestelde artikel 69 Besluit prudentiële regels Wft. Om aan te geven dat deze toetsing ook aanleiding kan geven tot het opleggen van de bijzondere maatregelen op grond van artikel 3:111a Wft is de zinsnede "en de toetsing krachtens artikel 3:57, tweede lid" toegevoegd aan dit onderdeel.

Onderdeel 2 regelt een vervanging van onderdeel a van het tweede lid van artikel 3:111a Wft. Deze wijziging komt voort uit de ingrijpende verandering in artikel 104 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten waardoor dat artikel nu opgesplitst in twee artikelen (104 en 104 bis). De maatregelen die de toezichthouder kan nemen op grond van artikel 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft zijn nu apart opgenomen in het nieuwe artikel 104 bis en er zijn extra voorschriften aan deze oplegging verbonden. Vandaar dat er een brede

clausulering is aangebracht in het nieuwe onderdeel a waarbij de toezichthouder het gehele artikel in acht dient te nemen.

Onderdeel 3 herstelt een inconsistentie die is ontstaan door de Herstelwet financiële markten 2017.⁴⁶ Door die wetwijziging is de aanhef van het eerste lid verwijderd, waardoor de verwijzing in het desbetreffende onderdeel incorrect is. Dit is aangepast zodat er nu verwezen wordt naar het eerste lid waarin de eisen staan opgenomen.

Onderdelen 4 en 5 zijn een implementatie van wijzigingen van artikel 104 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten die zijn opgenomen in artikel 3:111a, tweede lid, Wft. De lijst met maatregelen is grotendeels hetzelfde gebleven, op kleine punten na. Hierdoor is in het tweede lid, onderdeel g, een zinsnede toegevoegd en is in onderdeel k het woord "leden" vervangen door "vennoten".

Onderdeel 6 wijzigt onderdeel l van het tweede lid. Hier wordt de zinsnede "met inachtneming van artikel 104, tweede lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten" aan het begin van het onderdeel ingevoegd ter implementatie van het voornoemde artikel waarin specifieke bepalingen zijn opgenomen die voor dit onderdeel gelden omtrent de rapportagevereisten en informatieverstrekking op basis van dit onderdeel.

Onderdeel 7 wijzigt het derde lid van artikel 3:111a Wft. Het derde lid van artikel 3:111a Wft vormt de implementatie van het derde lid van artikel 104 van de richtlijn kapitaalvereisten. Dit lid is met de wijzigingsrichtlijn komen te vervallen en opnieuw vormgegeven volgens hetzelfde stramien in artikel 104 bis. Omdat de maatregelen in artikel 104 bis op sommige punten substantieel afwijken van de huidige tekst van lid 3 van artikel 3:111a Wft, is ervoor gekozen het derde lid opnieuw vast te stellen.

Voor de maatregel genoemd in het derde lid, onderdeel a, geldt dat artikel 104 bis, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn van belang is. Dit is meegenomen door bij artikel 3:111a, tweede lid, onderdeel a (wat de algemene bepaling is om een maatregel te nemen indien een situatie zoals benoemd in het derde lid zich voordoet) op te nemen dat artikel 104 bis daarbij in acht genomen moet worden.

In het derde lid, onderdeel e, wordt verwezen naar de bepalingen omtrent het richtsnoer uit het nieuwe artikel 3:111aa Wft. Hoewel het extra kapitaal dat aangehouden kan worden op grond van dit richtsnoer niet-bindend is voor banken of beleggingsondernemingen, kan er een Pijler 2-vereiste opgelegd worden indien de bank of beleggingsonderneming herhaaldelijk nalaat om een hogere solvabiliteit vast te stellen of te handhaven. Zie hiervoor de toelichting bij artikel 3:111aa Wft.

Onderdeel 8 voegt een nieuw lid aan het artikel in. De invoeging ziet op het artikel 104 bis, vierde lid, van de wijzigingsrichtlijn waarin specifieke eisen worden omschreven waaraan een bank of beleggingsonderneming moet voldoen als zij een maatregel opgelegd krijgen op grond van artikel 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft. Zij dienen dan een hogere solvabiliteit of liquiditeit aan te houden. Hierbij is de eis dat het aan te houden kapitaal voor minstens driekwart deel bestaat uit tier 1-kapitaal waarvan driekwart bestaat

⁴⁶ Stb. 2017, 235.

uit tier 1-kernkapitaal. DNB kan hier striktere voorwaarden aan stellen door hogere percentages van tier 1- of tier 1-kernkapitaal te eisen.

Daarnaast bevat artikel 104 bis, vierde lid, van de wijzigingsrichtlijn twee anti-stacking bepalingen. Banken en beleggingsondernemingen moeten hier aan voldoen als zij een maatregel op grond van artikel 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft opgelegd krijgen. Indien de maatregel is bedoeld om andere risico's dan een buitensporig hefboomrisico op te vangen, mag het kapitaal dat gebruikt wordt om aan deze maatregel te voldoen, niet ook gebruikt worden om te voldoen aan de kapitaalratio's uit artikel 92, onderdelen a tot en met c, van de verordening kapitaalvereisten, aan de kapitaalbuffer en aan de richtsnoeren opgelegd op basis van artikel 3:111aa Wft als deze andere risico's dan buitensporige hefboomwerking moeten ondervangen.

Als de maatregel bedoeld is om het risico van buitensporige hefboomwerking te ondervangen mag het kapitaal dat gebruikt wordt om aan deze maatregel te voldoen, niet ook gebruikt worden om te voldoen aan de hefboomratio uit artikel 92, onderdeel d, van de verordening, aan de hefboomratiobuffer uit artikel 3:62ba Wft en aan de richtsnoeren opgelegd op basis van artikel 3:111aa Wft als deze het risico van buitensporige hefboomwerking moeten ondervangen.

Onderdeel 9 bevat een klein omissieherstel waarin een verkeerde verwijzing hersteld wordt. Er werd in het oude vierde lid van artikel 3:111a Wft (na wijziging wordt dit het vijfde lid) verwezen naar de maatregelen in het eerste en tweede lid, maar alleen in het tweede lid zijn maatregelen opgenomen. Door deze wijziging wordt dit gecorrigeerd.

R (3:111a)

Deze wijzigingsopdracht heeft een andere inwerkingtredingsdatum dan de overige wijzigingen in artikel 3:111a Wft. Vandaar dat er voor gekozen is deze in een los onderdeel op te nemen teneinde de overzichtelijkheid van het inwerkingstredingsartikel Artikel III te vergroten.

Het nieuw in te voegen vierde lid ziet op de situatie in het vijfde lid van artikel 98 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten, waarbij er een verplichting voor de toezichthouder wordt gecreëerd om toezichtsbevoegdheden (die uit artikel 104 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten en 3:111a Wft) toe te passen indien een van de twee scenario's met betrekking tot het renterisico zoals beschreven in de wijzigingsrichtlijn zich voordoen.

S (3:111aa -3:111ae)

3:111aa

Artikel 3:111aa Wft is de implementatie van artikel 104 ter van de wijzigingsrichtlijn wat gaat over Pijler 2-guidance. Naast de Pijler 2-vereisten die door de toezichthouder aan een bank of beleggingsonderneming opgelegd kunnen worden, is het ook mogelijk dat de toezichthouder, op basis van de informatie die is aangeleverd in het kader van de in onderdeel L genoemde SREP, de bank of beleggingsonderneming een richtsnoer geeft over wat naar haar oordeel afdoende kapitaal is om aan te houden om al hun risico's op te

vangen en om mogelijke verliezen volgend uit stressscenario's te dragen. Dit Pijler 2-richtsnoer (ook wel *guidance* genoemd) komt als onderdeel bovenop de Pijler 2-vereisten maar is niet-bindend. Banken en beleggingsondernemingen bepalen op basis van hun eigen interne berekeningen (de zogeheten *Internal Capital Adequacy Assessment Process: ICAAP*)⁴⁷ hoeveel extra kapitaal zij dienen aan te houden om hun risico's te ondervangen (het toetsingsvermogen genoemd).⁴⁸ DNB toetst regelmatig of een bank of beleggingsonderneming voldoende kapitaal aanhoudt om aan de uitkomsten van de ICAAP te voldoen en overige risico's op te vangen. Indien dit niet het geval is, kan DNB de bank of beleggingsonderneming in een richtsnoer aanbevelen om meer kapitaal aan te houden.

Met de invoering van artikel 3:111aa Wft wordt de reeds bestaande Pijler 2-*guidance* geformaliseerd. Gezien het nieuwe artikel 104 ter wordt deze beoordeling gedaan op grond van de resultaten uit de toetsing en evaluatie uit artikel 3:18a, eerste lid, Wft, alsmede de resultaten van de stresstest(s) genoemd in artikel 3:18a, vijfde lid, Wft. Op basis van het toetsingsvermogen dat de bank of beleggingsonderneming op grond hiervan aan houdt bepaalt DNB welke hoeveelheid kapitaal passend is en deelt dit in een richtsnoer aan de bank of beleggingsonderneming mee. Het kapitaal dat hiervoor aangehouden moet worden komt bovenop het kapitaal dat een bank of beleggingsonderneming aan moet houden op grond van artikel 92, eerste lid, van de verordening kapitaalvereisten en hoofdstuk 2 van de securitisatieverordening, eventuele kapitaalbuffers of hefboomratiobuffer op grond van artikel 3:62a of 3:62ba Wft, en eventuele hogere solvabiliteit of liquiditeit die wordt opgelegd op grond van artikel 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft.

Indien een bank of beleggingsonderneming op basis van het richtsnoer extra kapitaal aanhoudt, kan zij dat niet gebruiken om te voldoen aan de hierboven genoemde vereisten. Dit is geregeld door in artikel 3:111aa, tweede lid, Wft een verwijzing op te nemen naar de vereisten uit artikel 104 ter, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn waarin dit is uitgewerkt. Dit soort bepalingen zijn op meerdere plekken te vinden in de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten om te voorkomen dat banken of beleggingsondernemingen hetzelfde kapitaal gebruiken om te voldoen aan verschillende vereisten. Overigens betekent dit niet dat als een bank of beleggingsonderneming niet voldoet aan de eisen van artikel 104 ter, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten, er automatisch een maatregel op grond van artikel 3:111a Wft opgelegd kan worden. Dit kan pas, zoals ook artikel 3:111a, derde lid, onderdeel e, Wft voorschrijft, na herhaaldelijk niet voldoen aan het richtsnoer.

Het zesde lid van artikel 104 ter, van de wijzigingsrichtlijn hoeft niet te worden geïmplementeerd. Het lid stelt dat, anders dan bij het niet voldoen aan Pijler 2-vereisten of kapitaalbuffers, bij het niet voldoen aan het richtsnoer er geen beperking op het doen van uitkeringen is, wat wel het geval is bij het niet voldoen aan Pijler 2-vereisten en kapitaalbuffers. Dit volgt al uit de systematiek van de Wft.

⁴⁷ De methodiek hiervoor volgt uit het richtsnoer van de EBA: EBA/GL/2016/10 Guidelines on ICAAP and ILAAP information collected for SREP purposes.

⁴⁸ Dit staat bekend als het toetsingsvermogen en wordt verplicht voorgeschreven in het Besluit prudentiële regels.

3:111ab tot en met 3:111ae Wft

Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel is toegelicht, bevat de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten een goedkeuringsvereiste voor bepaalde moederholdings van groepen met banken en beleggingsondernemingen, opgenomen in het nieuwe artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. Artikel 3:111ab tot en met en 3:111ae vormen de implementatie van artikel 21 bis, zesde lid, en een deel van het achtste en het negende lid, alsmede van het nieuwe derde lid van artikel 3 van de wijzigingsrichtlijn. Deze artikelen hangen samen met de implementatie van de rest van artikel 21 bis in de wijzigingsrichtlijn, opgenomen in de onderdelen H, U, X en Z.

Uit artikel 21 bis, zesde lid, van de wijzigingsrichtlijn volgt dat een holding waarvoor het goedkeuringsvereiste geldt (een holding als bedoeld in artikel 3:280a Wft), die niet of niet meer voldoet aan de vereisten voor goedkeuring, te weten de vereisten als bedoeld in artikel 3:280b, eerste lid, Wft (de artikelen 3:271, 3:272, 3:273a en 3:100), wordt onderworpen aan passende maatregelen. DNB moet daarbij kunnen beschikken over de toezichtsmaatregelen, genoemd in artikel 21 bis, zesde lid, van de wijzigingsrichtlijn teneinde de continuïteit en de integriteit van het geconsolideerde toezicht te kunnen waarborgen of te herstellen. Over een deel van de genoemde maatregelen, namelijk de mogelijkheid van een bindende aanwijzing of het opleggen van een boete beschikt DNB reeds op grond van de artikelen 1:75, 1:79 en 1:80 Wft bij overtreding van de wet. De nieuwe artikelen 3:273a en 3:280a Wft zijn opgenomen in de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft (zie onderdeel X) zodat bij overtreding daarvan een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. De overige artikelen waarnaar artikel 3:280b, eerste lid, Wft verwijst (de artikelen 3:100, 3:271 en 3:272 Wft), zijn reeds opgenomen in die bijlagen.

Een ander deel van de maatregelen, namelijk het beperken van of een verbod opleggen op het doen van uitkeringen aan aandeelhouders en het opstellen van een plan om onverwijld de regels weer na te leven, maken al onderdeel uit van de maatregelen die door DNB kunnen worden genomen op grond van artikel 3:111a Wft (het tweede lid, onderdelen c en k). De overige maatregelen uit artikel 21 bis, zesde lid, van de wijzigingsrichtlijn worden opgenomen in het nieuwe artikel 3:111ab, eerste lid Wft. Artikel 3:111ab Wft geldt ingeval DNB de consoliderende toezichthouder is. De maatregelen kunnen worden opgelegd aan een holding die is onderworpen aan het goedkeuringsvereiste (zoals opgenomen in artikel 3:280a Wft) maar die niet van de goedkeuringsverplichting is ontheven op grond van artikel 3:280c Wft. Voor de maatregel als bedoeld in onderdeel d, die is gebaseerd op artikel 21 bis, zesde lid, onderdeel d, van de wijzigingsrichtlijn is nog bepaald dat een besluit omtrent een aanwijzing van een entiteit met een zetel in een andere lidstaat als tijdelijk verantwoordelijk voor de naleving op geconsolideerde basis door DNB wordt genomen in overeenstemming met de toezichthoudende instantie in die lidstaat. Dat volgt niet expliciet uit de wijzigingsrichtlijn, maar wel uit de bedoeling daarvan.

Artikel 3:111ac Wft geldt ingeval DNB niet de consoliderende toezichthouder van de holding in dezelfde gevallen artikel 3:111ab Wft. DNB kan op grond van dit artikel de maatregelen uit artikel 3:111ab alleen nemen in overeenstemming met de consoliderende toezichthouder, hetgeen volgt uit artikel 21 bis, achtste lid van de wijzigingsrichtlijn. Dit overeenstemmingsvereiste geldt op grond van artikel 21 bis, zesde en achtste lid, van de wijzigingsrichtlijn ook voor de maatregelen grond van artikelen

3:111a, tweede lid, onder c en onder k, Wft, met betrekking tot uitkeringen aan aandeelhouders, 1:75, 1:79 en 1:80, vanwege een overtreding door die holding van artikel 3:280a Wft of de vereisten bedoeld in artikel 3:280b Wft. Verder is bepaald dat DNB artikel 21 bis, achtste lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten in acht neemt. In het achtste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn is bepaald welke termijn door de toezichthouders in acht moet worden genomen en wat er moet gebeuren indien er geen overeenstemming is tussen de toezichthouders. De zaak wordt dan verwezen naar de EBA die in overeenstemming met artikel 19 van Verordening (EU) nr. 1093/2010 een besluit neemt. Daarna nemen de toezichthoudende instanties een besluit in overeenstemming met het besluit van de EBA.

Artikel 3:111ad Wft geldt indien maatregelen worden genomen die betrekking hebben op een gemengde financiële holding. Het artikel geldt gezien het bepaalde in artikel 21 bis, negende lid, van de wijzigingsrichtlijn zowel voor maatregelen die worden genomen op grond van de artikelen 3:111ab en 3:111ac Wft, als voor maatregelen die DNB neemt op grond van de artikelen 3:111a, tweede lid, onder c en onder k, met betrekking tot uitkeringen aan aandeelhouders, 1:75, 1:79 en 1:80, vanwege een overtreding door die gemengde financiële holding van artikel 3:280a of van de vereisten bedoeld in artikel 3:280b, eerste lid, Wft. In dat geval geldt overeenkomstig van artikel 21 bis, negende lid, van de wijzigingsrichtlijn dat indien de consoliderende toezichthouder of DNB niet de coördinator is van een gemengde financiële holding is, voor een besluit de instemming van de coördinator noodzakelijk is. Ook in dit artikel is bepaald dat DNB artikel 21 bis, negende lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten in acht neemt. Daarin is bepaald welke termijn door de toezichthouders in acht moet worden genomen en wat er moet gebeuren indien er geen overeenstemming is tussen de toezichthouders. In zo'n geval wordt de zaak naar de EBA of de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) verwezen. In beide gevallen wordt door EBA of EIOPA binnen een maand een besluit genomen en nemen de betrokken toezichthouders dat besluit over. Tevens is overeenkomstig artikel 21 bis, zesde lid, laatste zin van de aanhef, van de wijzigingsrichtlijn bepaald dat DNB maatregelen die betrekking hebben op een gemengde financiële holding rekening met de effecten op het financieel conglomeraat.

In artikel 3:111ae, eerste lid, Wft is de bevoegdheid voor DNB geregeld die volgt uit artikel 21 bis, zesde lid, onderdeel d van de wijzigingsrichtlijn. Deze bepaling geldt indien DNB niet de consoliderende toezichthouder is van de topholding die is gevestigd in een andere lidstaat en die topholding gezien een overtreding in die lidstaat van het bepaalde overeenkomstig artikel 21 bis, derde lid, van de wijzigingsrichtlijn een maatregel overeenkomstig artikel 21 bis, zesde lid, onderdeel d, van de wijzigingsrichtlijn krijgt opgelegd, waarbij een financiële holding of gemengde financiële holding of een bank of beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten met zetel in Nederland moet worden aangewezen als verantwoordelijk voor de naleving van de vereisten die gelden op geconsolideerde basis voor de groep waarvan die entiteit deel uitmaakt. Een dergelijk besluit zal worden genomen op aandragen van de consoliderende toezichthouder van de topholding gevestigd in een andere lidstaat. Omdat de financiële holding of gemengde financiële holding of een bank of beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten die wordt aangewezen haar zetel in Nederland heeft, vindt de aanwijzing op basis van Nederlands recht door DNB in overeenstemming met de consoliderende toezichthouder van de topholding uit de andere lidstaat. Een zelfde soort bepaling is in het tweede lid van artikel 3:111ae Wft opgenomen voor een bank die in het kader van een

ontheffingsverlening voor een topholding in een andere lidstaat, wordt aangewezen als verantwoordelijk voor de naleving van de vereisten die gelden op geconsolideerde basis voor de groep waarvan die bank deel uitmaakt. DNB heeft de bevoegdheid tot aanwijzing op grond van artikel 3:280c Wft ingeval de holding waarvoor de ontheffing wordt verleend een holding is als bedoeld in artikel 3:280a Wft, kortweg een topholding met zetel in Nederland waarvoor DNB consoliderende toezichthouder of bevoegde autoriteit in de lidstaat is. Het tweede lid, van artikel 3:111ae Wft maakt het mogelijk dat DNB indien zij niet de consoliderende toezichthouder of de bevoegde autoriteit is van die topholding een bank met zetel in Nederland kan aanwijzen als verantwoordelijk voor de naleving van de vereisten die gelden op geconsolideerde basis voor de groep waarvan die bank deel uitmaakt overeenkomstig artikel 21 bis, vierde lid, onderdeel d, van de wijzigingsrichtlijn vanwege een ontheffing die in een andere lidstaat wordt verleend aan die topholding overeenkomstig dat artikel. Een dergelijk besluit zal worden genomen op aandragen van de consoliderende toezichthouder van de topholding die is gevestigd in een andere lidstaat. Omdat de bank die wordt aangewezen haar zetel in Nederland heeft, vindt de aanwijzing op basis van Nederlands recht door DNB in overeenstemming met de consoliderende toezichthouder van de topholding uit de andere lidstaat. Deze bepalingen hangen samen met het bepaalde in artikel 3:273b Wft waarin de vereisten uit artikel 3:273a Wft die gelden op geconsolideerde basis van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de aangewezen entiteiten zodat daar toezicht op gehouden kan worden.

Dit onderdeel in combinatie met onderdeel Z (waarmee de artikelen 2:373a, 3:373b, 3:280a en 3:280f en 3:307 Wft worden toegevoegd aan de bijlage bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft en overtreding van die artikelen sanctioneerbaar worden in de zin dat daarvoor een last onder dwangsom respectievelijk een bestuurlijke boete kan worden opgelegd) vormt tevens een gedeelte van de implementatie van onderdeel q, van het eerste lid van artikel 67 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Dat onderdeel voegt een omstandigheid toe aan een lijst met gevallen waarvoor de administratieve maatregelen genoemd in artikel 67, tweede lid, van de wijzigingsrichtlijn getroffen moeten kunnen worden. Het gaat om de omstandigheid dat een moederinstelling, een financiële moederholding of gemengde financiële moederholding verzuimt maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om de naleving te verzekeren op geconsolideerd of gesubconsolideerd niveau van de prudentiële vereisten als vastgesteld in delen 3, 4, 6 en 7 van de verordening kapitaalvereisten, of opgelegd als Pijler 2-vereisten inzake solvabiliteit of liquiditeit. De maatregelen genoemd in het tweede lid van artikel 67 van de richtlijn kunnen grotendeels ingevolge bestaande regelgeving worden opgelegd. Immers, artikel 3:111a, eerste lid, Wft maakt het mogelijk maatregelen te nemen indien niet wordt voldaan aan het bepaalde in het deel prudentiële vereisten van de wet of de verordening kapitaalvereisten of indien er aanwijzingen zijn dat binnen twaalf maanden waarschijnlijk niet zal worden voldaan. Voorts kunnen de publicatiebevoegdheden (artikel 67, tweede lid, onderdeel a, van de richtlijn) worden toegepast ingevolge de artikelen 1:94 tot en met 1:101 Wft, omdat genoemde artikelen (in het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector) beboetbaar worden gesteld met boetecategorie 3. De aanwijzingsbevoegdheid (artikel 67, tweede lid, onderdeel b, van de richtlijn) geldt ingevolge artikel 1:75 Wft. Het functieverbod (artikel 67, tweede lid, onderdeel d, van de richtlijn) geldt ingevolge artikel 1:87 Wft, aangezien overtreding van artikel 3:280a beboetbaar wordt gesteld met boetecategorie 3. De geldelijke sancties (artikel 67, tweede lid, onderdelen e, f en g, van de richtlijn kapitaalvereisten) kunnen worden opgelegd ingevolge artikel 1:82, eerste lid. Ook het eerste lid van artikel 119 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten is met dit samenstel

van bepalingen geïmplementeerd. In dat artikel is bepaald dat maatregelen moeten worden vastgesteld die nodig zijn om financiële holdings en gemengde financiële holdings in het geconsolideerde toezicht te betrekken en nieuw is toegevoegd dat dat met inachtneming van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn moet gebeuren.

T (3:269a)

Het nieuwe vierde lid van artikel 3:269a Wft vormt een deel van de implementatie van artikel 109, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn. Het tweede lid strekt ertoe te regelen dat niet onder de richtlijn vallende dochterondernemingen (aangezien zij gezeteld zijn in een derde land) van een moederonderneming die wel onder het bereik van de richtlijn kapitaalvereisten valt (en die op geconsolideerde of gesubconsolideerde basis moet voldoen aan de vereisten die gelden op basis van afdeling II van hoofdstuk 2 van de richtlijn), op individuele basis moeten voldoen aan de sectorspecifieke vereisten inzake de bedrijfsvoering. Het derde lid regelt dat het vereiste niet geldt indien het onrechtmatig is volgens de wetten van het derde land waar de dochteronderneming is gevestigd. Aangezien deze derdeland dochterondernemingen niet binnen het bereik van de Nederlandse wet vallen, is gekozen het vereiste op te leggen aan de moederonderneming met zetel in Nederland. Dit door te bepalen dat een moederonderneming waarop de verordening kapitaalvereisten van toepassing is, rekening houdt met het bepaalde in artikel 109, tweede en derde lid, van de richtlijn kapitaalvereisten bij de inrichting van haar bedrijfsvoering. Een zelfde soort verwijzing is opgenomen in het nieuwe artikel 3:273a Wft, waarmee de rest van artikel 109, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn is geïmplementeerd.

U (3:273a en 3:273b Wft)

Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel is toegelicht, bevat de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten een goedkeuringsvereiste voor bepaalde moederholdings van groepen met banken en beleggingsondernemingen, opgenomen in het nieuwe artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. Artikel 3:273a Wft vormt een deel van de implementatie van artikel 21 bis, derde en vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn. De artikelen 3:273a en 3:273b Wft vormen tezamen de implementatie van artikel 3 van de wijzigingsrichtlijn. Deze artikelen hangen samen met de implementatie van de rest van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn, opgenomen in de onderdelen H, S, X en Z.

In artikel 21 bis, derde lid, van de wijzigingsrichtlijn zijn de eisen opgenomen waaraan financiële holdings en gemengde financiële holdings als bedoeld in artikel 21 bis, eerste lid, van de wijzigingsrichtlijn moet voldoen om een goedkeuring te krijgen. Het gaat om eisen met betrekking tot de interne regelingen en verdeling van taken, eisen omtrent de organisatiestructuur mede zodat het doeltreffend toezicht niet wordt belemmerd en eisen aan bestuurders en aandeelhouders en vennoten. Deze voorwaarden zijn iets gespecificeerd in artikel 21 bis, tweede lid, van de wijzigingsrichtlijn waarin is geregeld welke informatie door een holding moet worden vertrekt bij de aanvraag om een goedkeuring. Voorts is in dat lid met betrekking tot het bestuur van de holding nog bepaald dat informatie moet worden verstrekt omtrent de benoeming van ten minste twee personen die daadwerkelijk leiding geven aan de financiële holding of gemengde financiële holding. De genoemde eisen gelden op grond van de Wft reeds voor een groot aantal entiteiten uit de financiële sector met

zetel in Nederland, maar voor holdings met zetel in Nederland geldt maar een gedeelte van de eisen. De eisen met betrekking tot de interne regelingen, organisatiestructuur en de twee beleidsbepalers zijn in de Wft opgenomen in artikel 3:17 (organisatiestructuur en interne regelingen), artikel 3:16 (niet belemmeren van doeltreffend toezicht) en artikel 3:15 (eis van minimaal twee beleidsbepalers) van de Wft. Alleen voor holdings die aan het hoofd van een richtlijngroep staan, gelden de eisen met betrekking tot de bedrijfsvoering op grond van artikel 3:269a Wft, en dan alleen indien een gereguleerde entiteit (een bank, beleggingsonderneming of verzekeringsonderneming) met zetel in Nederland deel uitmaakt van de richtlijngroep. De kwalificaties die worden gesteld aan bestuurders inzake hun geschiktheid en betrouwbaarheid (genoemd in artikel 21 bis, derde lid, onderdeel c, van de wijzigingsrichtlijn) gelden voor financiële en gemengde financiële holdings op grond van de artikelen 3:271 en 3:272 van de Wft. De eisen met betrekking tot de aandeelhouders (genoemd in artikel 21 bis, derde lid, onderdeel c, van de wijzigingsrichtlijn waarin wordt verwezen naar artikel 14 van de richtlijn) zijn opgenomen in artikel 3:100, eerste lid, onderdelen a tot en met e, Wft. Deze gelden alleen indien de holding een bank als dochteronderneming heeft en er sprake is van een gekwalificeerde deelneming in die bank door die holding.

Nu voor financiële holdings en gemengde financiële holdings als bedoeld in artikel 21 bis, eerste lid, van de wijzigingsrichtlijn met zetel in Nederland wordt voorzien in een goedkeuringsvereiste waarop doorlopend toezicht moet worden gehouden (zie artikel 21 bis, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn) is het noodzakelijk de ontbrekende eisen in de wet op te nemen voor de holdings waarop artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn ziet. Omdat uit overweging 3 van de wijzigingsrichtlijn volgt dat het goedkeuringsvereiste is ingegeven om te zorgen dat holdings rechtstreeks verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor het garanderen van de naleving van geconsolideerde prudentiële zonder hen op individuele basis te onderwerpen aan aanvullende prudentiële vereisten, wordt voorgesteld de vereisten uit artikel 21 bis, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn die nog niet voor holdings als bedoeld in artikel 21 bis, eerste lid, van de wijzigingsrichtlijn zijn opgenomen in de Wft, zo specifiek mogelijk over te nemen voor deze holdings in het voorgestelde artikel 3:273a Wft.

Gekozen is voor hoofdstuk 3.6 omdat daar tevens andere prudentiële vereisten zijn opgenomen die gelden voor financiële groepen en holdings (de artikelen 3:273a, 3:271 en 3:272 Wft). Omdat de vereisten uit artikel 21 bis, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn niet algemeen gelden voor alle financiële groepen, is gekozen te voorzien in een nieuwe afdeling met specifieke eisen voor groepen met financiële en gemengde financiële holdings, te weten afdeling 3.6.1a van de Wft.

De eerste leden van de artikelen 3:273a en 3:273b Wft vormen de implementatie van het nieuwe derde lid van artikel 3 van de wijzigingsrichtlijn. Daarin wordt kortgezegd bepaald dat de vereisten uit de verordening en de richtlijn en de toezichtsbevoegdheden die op geconsolideerde basis of gesubconsolideerde basis van toepassing zijn tevens van toepassing zijn op financiële holdings en gemengde financiële holdings waaraan goedkeuring is verleend, banken die bij ontheffing van de topholding in plaats van die holding aangewezen zijn als verantwoordelijk voor het waarborgen van de prudentiële vereisten op geconsolideerde basis voor de groep (overeenkomstig artikel 21 bis, vierde lid, onderdeel c, van de wijzigingsrichtlijn) en financiële holdings, gemengde financiële holdings, banken of beleggingsondernemingen in de zin

van de verordening kapitaalvereisten die tijdelijk zijn aangewezen daartoe vanwege een maatregel (overeenkomstig artikel 21 bis, zesde lid, onderdeel d, van de wijzigingsrichtlijn) die kan worden genomen jegens de topholding indien die niet voldoet aan het goedkeuringsvereiste of niet of niet meer aan de voorwaarden voor goedkeuring.

Aangezien in de verordening kapitaalvereisten in artikel 11, tweede lid (nieuw), een vergelijkbaar artikel is opgenomen, zijn daarmee de vereisten uit de verordening voor deze entiteiten van toepassing. Artikel 3:273a Wft regelt de doorlopende vereisten voor financiële holdings en gemengde financiële holdings waarvoor het goedkeuringsvereiste geldt. Artikel 3:273b Wft regelt dat die vereisten tevens van toepassing zijn op een bank die in het kader van de ontheffing van haar moederholding op grond van artikel 3:280c Wft is aangewezen als verantwoordelijk voor de naleving van de prudentiële vereisten die gelden op geconsolideerde basis. Een aanwijzing van een bank op grond van dat artikel is mogelijk indien de moederholding een Nederlandse holding betreft (van toepassing op holdings als bedoeld in artikel 3:280a Wft). De bank die wordt aangewezen hoeft echter niet in Nederland gevestigd te zijn. De vereisten van artikel 3:273a Wft zijn om die reden in artikel 3:273b Wft alleen van toepassing verklaard op banken met zetel in Nederland die zijn aangewezen op grond van artikel 3:280c Wft. De vereisten worden tevens van toepassing verklaard op banken die zijn aangewezen op grond van artikel 3:111ae Wft. Dat zijn banken met zetel in Nederland die in het kader van een ontheffingsverlening aan een topholding met zetel in een andere lidstaat zijn aangewezen als verantwoordelijk voor de prudentiële vereisten op geconsolideerde basis. Hetzelfde is geregeld voor een financiële holding, gemengde financiële holding, bank of beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten met zetel in Nederland die tijdelijk is aangewezen op grond van artikel 3:111ab, eerste lid, onderdeel d, Wft of op grond van artikel 3:111ae, eerste lid, Wft. Ook voor entiteiten die op grond van artikel 3:111ab, eerste lid, onderdeel d, Wft worden aangewezen geldt dat die niet gevestigd hoeven zijn in Nederland. De vereisten van artikel 3:273a Wft zijn om die reden in artikel 3:273b Wft alleen van toepassing verklaard op banken met zetel in Nederland.

V (3:275 Wft)

In het kader van geconsolideerd toezicht van financiële instellingen is het van belang om duidelijk te maken welke toezichthouder in een lidstaat de consoliderende toezichthouder is die zicht heeft op de groep als geheel. De bepaling daaromtrent uit de richtlijn kapitaalvereisten is geïmplementeerd in artikel 3:275 Wft.

Dit onderdeel implementeert artikel 111 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten, waarin wordt bepaald welke toezichthouder toezicht op geconsolideerde basis moet houden. Er worden nu meer gevallen onderscheiden. Er wordt nu bijvoorbeeld duidelijk aangegeven dat in beginsel de toezichthouder van de lidstaat waar de bank haar zetel heeft toezichthouder op geconsolideerde basis wordt, ook al betreft het een groep van grotendeels beleggingsondernemingen waarvan het balanstotaal groter is dan dat van de bank in die groep. De aanpassingen die nodig zijn voor implementatie van de wijzigingen in de richtlijn bestaan uit een aantal uitbreidingen van het aantal leden waarnaar verwezen wordt in de wetsbepaling.

W (3:278c Wft)

Geconsolideerd, grensoverschrijdend toezicht op banken of beleggingsonderneming vergt dat er soms besluiten worden genomen door zowel de consoliderende toezichthouder als de bevoegde autoriteiten die toezicht houden op dochterondernemingen. Het richtlijn artikel 113 biedt voor deze gezamenlijke besluiten de basis en is omgezet in de artikelen 3:278c en 3:278d Wft.

De aanpassing in het eerste lid van artikel 3:278c ziet op implementatie van onderdeel c, eerste lid, van artikel 113 van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Omdat artikel 3:278c Wft alleen de zinsnede "onderdelen a en b" bevat, is ervoor gekozen om, met het idee van vereenvoudiging, deze zinsnede weg te halen in plaats van onderdeel c ook toe te voegen aan de opsomming. Hoewel het artikel in de wijzigingsrichtlijn geheel opnieuw vastgesteld is zijn er weinig inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.

X (3:280a tot en met 3:280f Wft)

Zoals in paragraaf 3 van het algemeen deel is toegelicht, bevat de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten een goedkeuringsvereiste voor bepaalde moederholdings van groepen met banken en beleggingsondernemingen, opgenomen in het nieuwe artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. De artikelen 3:280a en 3:280b Wft vormen de implementatie van artikel 21 bis, eerste tot en met vierde lid, zevende lid en tiende lid, en een deel van de implementatie van het vijfde, achtste en negende lid, van de wijzigingsrichtlijn. Dit artikel hangt samen met de implementatie van de rest van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn, opgenomen in de onderdelen H, S, U en Z.

Wijziging titel afdeling 3.6.2

Voorgesteld wordt het goedkeuringsvereiste onder te brengen in deel 3 van de Wft, dat gaat over het prudentieel toezicht en niet in deel 2 van de Wft dat over markttoegang gaat. Dit omdat de goedkeuring eerder als instrument binnen het prudentiële toezicht op geconsolideerde basis gekenschetst kan worden, dan als instrument om markttoegang mee te reguleren. De bepalingen omtrent de goedkeuring van holdings passen het beste in afdeling 3.6.2. van de Wft, aangezien in die afdeling bepalingen staan met betrekking tot geconsolideerd toezicht op banken en beleggingsondernemingen. Het hoofdstuk heeft de titel Bepalingen ten aanzien van richtlijn groepen. Inmiddels dekt die titel de lading niet meer, aangezien er tevens bepalingen ten aanzien van andere groepen, zoals verzekeringsrichtlijn groepen en financiële conglomeraten in het hoofdstuk zijn opgenomen. Daarnaast staan er in dit hoofdstuk ook bepalingen omtrent het geconsolideerde toezicht. Voorgesteld wordt daarom de titel van het hoofdstuk te wijzigen in Bepalingen ten aanzien van geconsolideerd toezicht en groepen (zie onderdeel U). Voorgesteld wordt de bepalingen ten aanzien van de goedkeuring van holdings toe te voegen aan die afdeling. Ook voor die afdeling geldt dat de titel Geconsolideerd toezicht op banken, beleggingsondernemingen, betaalinstanties en elektronisch geldinstellingen de lading niet meer dekt. De bepalingen omtrent betaalinstanties en elektronische geldinstellingen zijn vervallen. Voorgesteld wordt de titel te wijzigen in 'Geconsolideerd toezicht op banken, beleggingsondernemingen, financiële holdings en gemengde financiële holdings.

Artikel 3:280a

In artikel 21 bis, eerste lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten is geregeld welke holdings onder het goedkeuringsvereiste vallen. Dat zijn kortgezegd de moederholdings van een groep. In Nederland gaat dat om de Nederlandse financiële moederholdings, Nederlandse gemengde financiële moederholdings, Nederlandse financiële EU-moederholdings en de Nederlandse gemengde financiële EU-moederholdings. Daarnaast geldt het goedkeuringsvereiste voor andere financiële holdings of gemengde financiële holdings voor zover deze op gesubconsolideerde basis moeten voldoen aan de prudentiële regels die ingevolge de wet en de verordening kapitaalvereisten zijn gesteld. Daarmee wordt bedoeld op de holdings waarvoor op grond van artikel 11, zesde lid (nieuw), van de verordening kapitaalvereisten door de bevoegde autoriteiten is besloten dat op gesubconsolideerde basis moet worden voldaan aan de prudentiële regels. In het tweede lid van artikel 21 bis, van de wijzigingsrichtlijn is geregeld dat de goedkeuring moet worden aangevraagd bij de consoliderende toezichthouder van de holding, en indien dat een andere is, tevens bij de bevoegde autoriteit van de eigen lidstaat. In Nederland is de bevoegde autoriteit DNB. Dat betekent dat de Nederlandse holdings als bedoeld in artikel 21 bis, eerste lid, van de wijzigingsrichtlijn, goedkeuring nodig hebben van hun consoliderende toezichthouder én indien dat niet DNB is, tevens van DNB. De verplichting voor deze holdings is geregeld in het voorgestelde artikel 3:280a. Of DNB de consoliderende toezichthouder is voor dergelijke holdings wordt bepaald in artikel 3:275 Wft jo. artikel 111 van de richtlijn kapitaalvereisten en de artikelen 4 en 6 van de verordening banktoezicht.

Het samenstel van het eerste, tweede en achtste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn maakt dat ook financiële holdings en gemengde financiële holdings als bedoeld in het eerste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn die niet in Nederland maar in een andere lidstaat gevestigd zijn, goedkeuring aanvragen bij DNB indien DNB de consoliderende toezichthouder van de groep is én bij de toezichthouder in hun eigen lidstaat.

Artikel 3:280b

In artikel 3:280b, eerste lid, Wft dat de implementatie vormt van artikel 21 bis, tweede en derde lid, van de wijzigingsrichtlijn wordt geregeld onder welke voorwaarden goedkeuring kan worden verleend. In artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn is de bevoegdheid om goedkeuring te verlenen neergelegd bij de consoliderende toezichthouder én de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarin de holding is gevestigd, indien dat niet de consoliderende toezichthouder is. Daarom is in het voorgestelde artikel 3:280b Wft bepaald dat de bevoegdheid om goedkeuring te verlenen bij DNB ligt indien DNB de consoliderende toezichthouder is van de holding. Indien DNB niet de consoliderende toezichthouder is van de holding is in het voorgestelde artikel 3:280d Wft bepaald dat de bevoegdheid dan ligt bij DNB en de consoliderende toezichthouder gezamenlijk, zoals is voorgeschreven in het achtste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn.

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 3:280b Wft wordt verwezen naar de artikelen waarin de eisen met betrekking tot de interne regelingen en verdeling van taken, eisen omtrent de organisatiestructuur en de eisen aan bestuurders zijn geregeld, te weten het nieuwe artikel 3:273a en de bestaande artikelen 3:271 en 3:272 Wft. In artikel 21 bis, derde lid, onderdeel c, van de wijzigingsrichtlijn is daarnaast nog een voorwaarde gesteld voor goedkeuring

die (gezien artikel 21 bis, tweede lid, onderdeel c) slechts van toepassing is indien de financiële holding of gemengde financiële holding een bank als dochteronderneming heeft. In dat geval moet voldaan worden aan de in artikel 14 van de richtlijn vastgestelde criteria. In artikel 14 wordt in het tweede lid verwezen naar de criteria bedoeld in artikel 23, eerste lid, van de richtlijn omtrent de geschiktheid van de aandeelhouders en vennoten als vereisten voor een verklaring van geen bezwaar. Deze criteria zijn eerder geïmplementeerd in het eerste lid, onderdelen a tot en met e van artikel 3:100 Wft. Omdat de voorwaarde voor goedkeuring slechts geldt indien de financiële holding of gemengde financiële holding een bank als dochteronderneming heeft, is dat tot uitdrukking gebracht in de tekst van het vereiste in het eerste lid, onderdeel e, van artikel 3:280b Wft.

Bij de oprichting van een nieuwe holding als bedoeld in artikel 3:280a Wft waarvoor DNB de consoliderende toezichthouder is, die voornemens is een deelneming te gaan houden in een bank met zetel in Nederland zal de aanvraag van de goedkeuring tegelijkertijd met de aanvraag van een verklaring van geen bezwaar plaatsvinden. Gezien artikel 21 bis, tweede lid, laatste alinea, zal dan eerst de procedure omtrent de goedkeuring voor holding van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn moeten worden afgerond alvorens de beoordeling in het kader van de verklaring van geen bezwaar kan plaatsvinden (zie de artikelsgewijze toelichting onder art. 1:106c, vijfde lid, Wft). Dat betekent dat er op dat moment nog geen verleende verklaring van geen bezwaar is en DNB voorafgaand aan de beoordeling van de aanvraag om de verklaring van geen bezwaar zal moeten beoordelen of voldaan is aan het gestelde in artikel 3:100, eerste lid, onderdelen a tot en met e, Wft. Indien er reeds een verklaring van geen bezwaar is voor de gekwalificeerde deelneming en de holding pas daarna kwalificeert als holding als bedoeld in artikel 3:280a Wft, wordt voldaan aan artikel 3:100, eerste lid, Wft.

De stukken die een holding moet aanleveren om beoordeling van de vereisten mogelijk te maken zijn opgenomen in het tweede lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. Artikel 3:280b, derde lid, Wft voorziet in een delegatiegrondslag, zodat deze informatie kan worden opgenomen in het Besluit prudentieel toezicht financiële groepen Wft (Bptfg). In het vierde lid van artikel 3:280b Wft is bepaald aan welke termijnen DNB zich moet houden bij het verlenen van de goedkeuring en het weigeren daarvan. Deze termijnen volgen uit het tiende lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn.

Artikel 3:280c

In artikel 3:280c Wft zijn de voorwaarden opgenomen waaronder een financiële holding of en gemengde financiële holding als bedoeld in artikel 3:280a Wft kan worden ontheven van het goedkeuringsvereiste uit artikel 3:280a. Dit lid vormt de implementatie van artikel 21 bis, vierde lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. In de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten wordt de term vrijstelling gehanteerd. Aangezien uit het achtste lid van artikel 21 bis, van de wijzigingsrichtlijn naar voren komt dat de vrijstelling geen generiek maar een individueel karakter heeft, wordt in artikel 3:280c Wft, gebruik gemaakt van de term ontheffing. De voorwaarden zijn cumulatief en komen er in essentie op neer dat indien de holding aantoonbaar is slechts een houdstermaatschappij is, niet is aangewezen als af te wikkelen entiteit en zich niet bezig houdt met het nemen van bestuurs-, operationele of financiële beslissingen binnen de groep of met betrekking tot de banken, beleggingsondernemingen en financiële instellingen binnen de groep, kan

worden ontheven van de goedkeuringsverplichting van artikel 3:280a Wft en het bepaalde in artikel 3:273 Wft, waarin de vereisten op geconsolideerd niveau zijn opgenomen, indien er naar het oordeel van DNB geen belemmeringen zijn voor het doeltreffend toezicht op geconsolideerde basis op de groep waarvan de holding deel uitmaakt. De voorwaarde uit artikel 21 bis, vierde lid, onderdeel c, van de wijzigingsrichtlijn dat een dochterbank van de holding moet zijn aangewezen als verantwoordelijk voor de naleving van de vereisten die gelden op geconsolideerde basis voor de groep als geheel, is opgenomen als aanwijzingsbevoegdheid, zodat de bank die dit betreft ook kan worden betrokken in het toezicht. In het vierde lid van artikel 3:280c Wft is bepaald dat een besluit tot aanwijzing in het geval de bank is gezeteld in een andere lidstaat, door DNB wordt genomen in overeenstemming met de bevoegde autoriteit van die lidstaat. Dit volgt niet expliciet uit het bepaalde in artikel 21 bis, vierde lid, van de wijzigingsrichtlijn maar wel uit de intentie van de rest van dit artikel. Het derde lid van artikel 3:280c Wft vormt de implementatie van het zevende lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn. In dat lid is bepaald dat indien niet meer wordt voldaan aan de vereisten voor ontheffing, de ontheffing wordt ingetrokken. In dat geval is de goedkeuringsverplichting van artikel 3:280a Wft weer van toepassing op de holding.

Artikelen 3:280d en 3:280e

In de artikelen 3:280d en 3:280e Wft zijn de bepalingen van het achtste en negende lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn neergelegd. Als DNB niet de consoliderende toezichthouder van de holding is, dan is het bepaalde in artikel 3:280b en 3:280c Wft van overeenkomstige toepassing maar neemt zij de besluiten met inachtneming van het achtste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn in overeenstemming met de consoliderende toezichthouder. In het achtste lid van artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn is bepaald welke termijn door de beide toezichthouders in acht moet worden genomen en wat er moet gebeuren indien er geen overeenstemming is tussen de toezichthouders (zie ook de toelichting van artikel 3:111ac en 3:111ad Wft). Indien de besluiten omtrent goedkeuring en ontheffing betrekking hebben op een gemengde financiële holding is instemming daarmee de coördinator van de gemengde financiële holding noodzakelijk, indien DNB of de consoliderende toezichthouder niet de coördinator is van de gemengde financiële holding. Dat is geregeld in artikel 3:280^e Wft. Tevens is bepaald dat deze besluiten worden genomen met inachtneming van artikel 21 bis, negende lid van de wijzigingsrichtlijn. Daarin is bepaald welke termijn door de toezichthouders in acht moet worden genomen en wat er moet gebeuren indien er geen overeenstemming is tussen de toezichthouders.

Artikel 3:280f

Het voorgestelde artikel 3:280f Wft vormt de implementatie van artikel 21 bis, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn. In het eerste lid van artikel 3:280f Wft is bepaald dat de holding wijzigingen met betrekking tot gegevens die zijn verstrekt in het kader van de goedkeuring of ontheffing meldt aan de consoliderende toezichthouder van de holding. De consoliderende toezichthouder moet deze informatie gezien artikel 21 bis, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn delen met de bevoegde autoriteit in de lidstaat waarin de holding is gevestigd. Deze bepaling hoeft niet te worden geïmplementeerd aangezien dat reeds volgt uit de bepalingen omtrent samenwerking tussen toezichthouders die zijn opgenomen in deel 1 van de Wft. In het tweede lid is

bepaald dat de holding doorlopend in staat moet zijn om aan te tonen dat wordt voldaan aan de voorwaarden voor ontheffing. Voor de goedkeuring is een dergelijke bepaling niet nodig aangezien de voorwaarden voor verlening van goedkeuring verwijzen naar de artikelen 3:273a, 3:271, 3:272 en 3:100 Wft waarop als zelfstandige eisen aan een holding doorlopend toezicht kan worden gehouden.

Y (3:306)

Zoals toegelicht in paragraaf 3 van de algemene toelichting wordt voorgesteld het regime voor groepen met een moederonderneming met zetel in een derde land die in de Europese Unie actief zijn met twee of meer banken of beleggingsondernemingen in de zin van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten uit artikel 21 ter van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten neer te leggen in de artikel 3:306 Wft. Het regime komt er in hoofdzaak op neer dat alle banken en beleggingsondernemingen met zetel in een lidstaat die onderdeel uitmaken van zo'n groep één enkele intermediaire EU-moederonderneming moeten hebben.

Artikel 3:306, eerste lid, onderdeel a, Wft geldt indien een holding optreedt als intermediaire EU-moederonderneming. In dat geval moeten alle banken en beleggingsondernemingen waaronder die met zetel in Nederland een dochteronderneming zijn van die holding. Volgens artikel 21 ter, derde lid, van de wijzigingsrichtlijn moet aan een dergelijke holding een goedkeuring als bedoeld in artikel 21 bis zijn verleend. Mocht door de groep gekozen worden voor een holding met zetel in Nederland als intermediaire EU-moederonderneming dan wordt gedoeld op de goedkeuring voor holdings van artikel 3:280b Wft. Aangezien de holding ook in een van de andere lidstaten gevestigd kan zijn, is gekozen voor de formulering die verwijst naar de richtlijn bepaling. In het eerste lid, onderdeel b, van artikel 3:306 Wft, is dezelfde eis geformuleerd voor de situatie dat de intermediaire EU-moederonderneming een bank is. In dat geval moeten alle overige banken en de beleggingsondernemingen met zetel in een lidstaat waaronder die met zetel in Nederland een dochteronderneming zijn van die bank.

Gezien artikel 21 ter, tweede lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten moet de bevoegde autoriteit in een lidstaat banken en beleggingsondernemingen met zetel in die lidstaat behorende tot een groep waarvan de moederonderneming haar zetel heeft in een staat die geen lidstaat kunnen toestaan een dochteronderneming te zijn van een tweede intermediaire EU-moederonderneming. DNB krijgt deze bevoegdheid voor banken en beleggingsondernemingen met zetel in Nederland, die wordt neergelegd in het tweede lid van artikel 3:306 Wft als uitzondering op het eerste lid dat artikel. Een dergelijk besluit is een beschikking in de zin van de Awb.

DNB kan ontheffing verlenen indien één enkele intermediaire EU-moederonderneming niet in overeenstemming zou zijn met een verplicht voorschrift inzake van scheiding van activiteiten waaraan de moederonderneming van de groep met zetel in het derde land is onderworpen, zoals volgt uit het tweede lid, onderdeel a, van artikel 3:306 Wft. Deze situatie kan zich voordoen vanwege een verplichting tot scheiding van beleggingsactiviteiten en bancaire activiteiten die in sommige derde landen geldt. De ontheffing kan, zoals volgt uit artikel 3:306, tweede lid, onderdeel b, Wft tevens worden verleend indien een enkele intermediaire EU-moederonderneming de afwikkelbaarheid minder doeltreffend zou maken

volgens een beoordeling van de bevoegde afwikkelingsautoriteit bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de richtlijn herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen van de intermediaire EU-moederonderneming. De bevoegde afwikkelingsautoriteit in Nederland is DNB. Aangezien uit de wijzigingsrichtlijn volgt dat de beoordeling moet worden gemaakt door de bevoegde afwikkelingsautoriteit van de intermediaire EU-moederonderneming van de groep, kan het zijn dat DNB als toezichthouder van de bank of beleggingsonderneming met zetel in Nederland waarvoor de ontheffing wordt aangevraagd, contact moet zoeken met de bevoegde afwikkelingsautoriteit in de lidstaat waar de intermediaire EU-moederonderneming van de groep is gevestigd.

Het derde lid van artikel 3:306 Wft geldt in de situatie dat er geen banken maar alleen beleggingsondernemingen met zetel in een lidstaat onderdeel uitmaken van de groep met zetel in een derde land. In dat geval mag de intermediaire EU-moederonderneming, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel b van artikel 3:306 Wft ook een beleggingsonderneming zijn en zijn alle andere beleggingsondernemingen met zetel in een lidstaat, waaronder die met zetel in Nederland een dochteronderneming van die beleggingsonderneming. Het vierde lid regelt de uitzondering dat in afwijking van het tweede lid, onderdeel a, van artikel 3:306 Wft de tweede intermediaire EU-moederonderneming een beleggingsonderneming kan zijn indien dat noodzakelijk is in verband met het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten. Deze uitzonderingen volgen uit artikel 21 ter, eerste lid jo. derde lid, tweede tekstblok, van de wijzigingsrichtlijn. Gekozen is voor de term 'beleggingsonderneming' waarop het aanvangskapitaalvereiste als bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten van toepassing is' zonder vermelding van het bepaalde in artikel 21 ter, derde lid, van de wijzigingsrichtlijn dat die beleggingsonderneming tevens een MiFID-vergunning moet hebben overeenkomstig artikel 5, eerste lid, van de richtlijn 2014/65/EU.⁴⁹

In het vierde lid is de uitzondering opgenomen voor banken en beleggingsondernemingen die onderdeel uitmaken van groepen met een totale waarde van de activa van minder dan 40 miljard euro.

Het overgangsrecht uit het achtste lid van artikel 21 ter van de wijzigingsrichtlijn is opgenomen in artikel II van deze wet. De overige leden van artikel 21 ter van de wijzigingsrichtlijn behoeven geen implementatie omdat ze een opdracht aan de EBA of de Commissie inhouden of gericht zijn aan de toezichthouder en om die reden worden toegevoegd aan de Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft.

Z (bijlagen bij 1:79 en 1:80 Wft)

Met dit onderdeel wordt het in de wijzigingsrichtlijn aan artikel 66, eerste lid, nieuw toegevoegde onderdeel e geïmplementeerd. In dat onderdeel is bepaald dat lidstaten het in strijd met artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn niet aanvragen van een goedkeuring of elke andere schending van de vereisten in dat artikel strafbaar moeten stellen. Het in artikel 21 bis van de wijzigingsrichtlijn voorgeschreven goedkeuringsvereiste is geïmplementeerd in

⁴⁹ Richtlijn nr. 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking) (*PbEU* 2014, L 173).

artikel 3:280a Wft. Daarin is bepaald dat financiële holdings en gemengde financiële holdings als bedoeld in dat artikel met zetel in Nederland moeten beschikken over een goedkeuring van DNB en van de consoliderende toezichthouder bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de verordening kapitaalvereisten, indien dat niet DNB is. Overtreding van dit vereiste alsmede overtreding van artikel 3:273a Wft (vereisten waaraan deze holdings doorlopend aan moeten voldoen) en artikel 3:280b, vijfde en zesde lid, Wft (melden van wijzigingen en doorlopende verplichting bij ontheffing) wordt met de wijziging van de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft strafbaar in de zin dat daarvoor een last onder dwangsom respectievelijk een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

Tevens wordt aan de bijlagen ook het nieuwe artikel 3:62ba Wft beboetbaar gemaakt, overeenkomstig de leden uit artikel 3:62a en 3:62b Wft die dit ook zijn.

ARTIKEL II

In artikel II is het overgangsrecht opgenomen dat volgt uit de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Het heeft betrekking op het nieuwe goedkeuringsvereiste voor bepaalde financiële holdings en gemengde financiële holdings en de verplichting voor groepen met een moederonderneming met zetel in een derde land die in de Europese Unie actief zijn met twee of meer banken of beleggingsondernemingen in de zin van de richtlijn kapitaalvereisten.

Het overgangsrecht met betrekking tot het goedkeuringsvereiste is opgenomen in artikel 159 bis van de wijzigingsrichtlijn. Daarin is bepaald dat financiële holdings en gemengde financiële holdings die reeds bestaan op 27 juni 2019 (de dag voorafgaand aan de dag waarop de wijzigingsrichtlijn in werking is getreden) uiterlijk op 28 juni 2021 een goedkeuring moeten aanvragen. Als zij dat niet hebben gedaan worden er passende maatregelen genomen op grond van artikel 21 bis, zesde lid, van de wijzigingsrichtlijn. Die maatregelen zijn grotendeels geïmplementeerd in artikel 3:111ab Wft en kunnen voor het overige genomen worden op basis van bestaand recht opgenomen in de artikelen 1:75 (de aanwijzingsbevoegdheid), 1:79 (de bevoegdheid tot het opleggen van een dwangsom) en 1:80 (de bevoegdheid tot het opleggen van een boete) Wft. Dit overgangsrecht is opgenomen in de eerste twee leden van artikel II. In het derde lid van artikel twee is bepaald dat de desbetreffende holdings gedurende de overgangperiode niet kunnen worden geconfronteerd met toezichtsmaatregelen op grond van de genoemde artikelen wegens overtreding van art. 3:280a, eerste lid, Wft, het niet voldoen aan het vereiste te beschikken over een goedkeuring. Voor het overige blijven tijdens de overgangperiode alle mogelijkheden die de toezichthouder heeft om op te treden tegen deze holdings intact, zodat daarmee voldaan wordt aan het tweede deel van het nieuwe artikel 159 bis van de wijzigingsrichtlijn.

In het vierde lid van artikel II is het overgangsrecht opgenomen afkomstig uit het artikel inzake de intermediaire EU-moederonderneming, meer specifiek het achtste lid van artikel 21 ter van de wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten. Daarin is geregeld dat groepen uit derde landen die op 27 juni 2019 (de dag voorafgaand aan de dag waarop de wijzigingsrichtlijn in werking is getreden) in de Europese Unie actief zijn via meer dan een bank of beleggingsonderneming en op dat moment een totale waarde van de activa hebben van 40 miljard euro

of meer, pas vanaf 30 december 2023 verplicht zijn een of indien van toepassing twee intermediaire EU-moederondernemingen te hebben. In het vierde lid van artikel II is daarom bepaald dat voor banken en beleggingsondernemingen in de zin van de verordening kapitaalvereisten met zetel in Nederland die deel uitmaken van een dergelijke groep, de artikelen 3:306, 3:307 en 3:308 van de Wft pas van toepassing zijn vanaf 30 december 2023. Als gevolg van dit overgangsrecht is het voor een dergelijke groep mogelijk de structuur van de groep aan te passen om te voldoen aan de nieuwe vereisten voor 30 december 2023.

ARTIKEL III

Gekozen is voor inwerkingtreding op een bij koninklijk besluit te bepalen datum. De wijzigingsrichtlijn moet uiterlijk op 28 december 2020 geïmplementeerd zijn, zodat het streven erop is gericht de inwerkingtreding op die datum plaats te laten vinden. Mocht die datum niet worden gehaald, zal de inwerkingtreding zo spoedig mogelijk plaatsvinden na publicatie in het Staatsblad.

Hierop worden twee uitzonderingen gemaakt. De eerste betreft artikel I, onderdeel R, waarin een nieuw lid wordt toegevoegd aan artikel 3:111a van de Wft dat gaat over het renterisico voortvloeiend uit activiteiten buiten de handelsportefeuille. Dit onderdeel zal gezien het bepaalde in artikel 2 van de wijzigingsrichtlijn in werking treden op 28 juni 2021. Mocht die datum niet worden gehaald, zal de inwerkingtreding zo spoedig mogelijk daarna plaatsvinden.

De tweede uitzondering betreft artikel 1, onderdeel M, waarin een nieuw artikel wordt toegevoegd aan de Wet financieel toezicht, te weten artikel 3:62ba Wft, inzake de hefboomratiobuffer. Dit onderdeel zal gezien het bepaalde hieromtrent in artikel 2 van de wijzigingsrichtlijn in werking treden op 1 januari 2022.

III. TRANSPONERINGSTABEL

Afkortingen:

Awb = Algemene wet bestuursrecht

Bbbfs = Besluit bestuurlijke boetes financiële sector

Bpr = Besluit prudentiële regels Wft

Rbb = Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2017

Rtgs = Regeling taakuitoefening en grensoverschrijden samenwerking financiële toezichthouders Wft

Wft = Wet op het financieel toezicht

WWft = Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Gewijzigde artikel richtlijn kapitaalvereisten	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting
art. 2, vijfde lid	Volgt reeds uit art. 1:2, eerste lid, Wft	Geen	
art. 2, zesde lid	Volgt reeds uit art. 3:3 Wft	Geen	
art. 3, eerste lid	Art. 1:1 Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel A
art. 3, derde lid	Artt. 3:111ae en 3:273b Wft	Geen	Zie artikel I, onderdelen S en U
art. 4, achtste lid	Reeds mogelijk o.g.v. artt. 1:90, zesde lid en 3a:1 Wft	Geen	
art. 8, tweede lid, onderdeel a	Bepaling richt zich tot European Banking Authority (EBA)	-	
art. 8, tweede lid, onderdeel b	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 9, derde lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 9, vierde lid	Volgt uit het systeem van de Wft	Geen	
art. 10	Volgt reeds uit art. 3:17 Wft	Geen	
art. 14, tweede lid	Volgt reeds uit art. 2:12, tweede lid, Wft	Geen	
art. 18, onderdeel d	Art. 1:104, vijfde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel G
art. 21 bis, eerste lid	Art. 3:280a Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel X
art. 21 bis, tweede lid	Artt. 3:280a en 3:280b, derde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel X
art. 21 bis, tweede lid, laatste alinea	Art. 1:106c Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel H
art. 21 bis, derde lid	Art. 3:280b, eerste en tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel X
art. 21 bis, vierde lid	Art. 3:280c Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel X
art. 21 bis, vijfde lid	Artt. 3:273a, 3:273b en 3:280f Wft	Geen	Zie artikel I, onderdelen U en X
art. 21 bis, zesde lid	Artt. 3:111ab tot en met 3:111ad wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 21 bis, zevende lid	Wft 3:280c	Geen	Zie artikel I, onderdeel X
art. 21 bis, achtste en negende lid	Artt. 3:111ac, 3:111ad, 3:280d en 3:280e Wft	Geen	Zie artikel I, onderdelen S en X
art. 21 bis, tiende lid	Art. 3:280b Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel X

art. 21 ter, eerste lid	Art. 3:306, eerste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Y
art. 21 ter, tweede lid	Art. 3:306, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Y
art. 21 ter, derde lid	Art. 3:306, derde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Y
art. 21 ter, vierde lid	Art. 3:306, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Y
art. 21 ter, vijfde lid	Art. 3:306, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Y
art. 21 ter, zesde lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 21 ter, zevende lid, eerste alinea	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 21 ter, zevende lid, tweede alinea	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 21 ter, achtste lid	Artikel II	Geen	Zie artikel II
art. 21 ter, negende lid	Bepaling richt zich tot Europese Commissie	-	
art. 21 ter, tiende lid	Bepaling richt zich tot EBA en Europese Commissie	-	
art. 23, eerste lid, onderdeel b	Volgt reeds uit art. 3:100, eerste lid, onderdeel b, Wft	Geen	
art. 47, eerste lid bis	Implementatie in Bpr	Geen	
art. 47, tweede lid	Min. regeling o.g.v. 1:24, vierde lid Wft (Rtgs)	Geen	
art. 47, tweede lid bis, eerste alinea	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 47, tweede lid bis, tweede alinea	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 56, onderdeel g	Volgt reeds uit art. 1:93, eerste lid, onderdeel f, Wft en art. 27, tweede lid, Wft	Geen	
art. 56, onderdeel h	Art. 1:90, eerste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel E
art. 57, eerste lid	Reeds mogelijk artt. 1:91, eerste lid en 1:93, eerste lid, Wft	Geen	
art. 58 bis	Art. 1:93g Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel F
art. 63, eerste lid	Volgt reeds uit art. 1:78, eerste lid, Wft	Geen	
art. 64, eerste lid	Volgt reeds uit art. 3:111a, vijfde lid, Wft	Geen	
art. 64, derde lid	Verplicht o.g.v. Awb 3:46	Geen	
art. 66, eerste lid	Bijlagen bij artt. 1:79 en 1:80 Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Z
art. 67, eerste lid	Bijlagen bij artt. 1:79 en 1:80 Wft en implementatie in Bbbbfbs	Geen	Zie artikel I, onderdelen S en Z
art. 74, eerste lid	Algemene gedeelte over interne bedrijfsvoering reeds geïmplementeerd in art. 3:17 Wft en lagere regelgeving, voor wat betreft genderneutraliteit implementatie in art. 1:117, tweede lid Wft.	Geen	Zie artikel I, onderdeel I
art. 74, tweede lid	Art. 3:17, eerste lid en	Geen	

	tweede lid, aanhef en onderdeel c Wft		
art. 74, derde lid	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 75, eerste lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 84, eerste lid	Art. 23aa Bpr	Geen	
art. 84, tweede lid	Art. 23aa Bpr	Geen	
art. 84, derde lid	Art. 23aa Bpr	Geen	
art. 84, vierde lid	Art. 23aa Bpr	Geen	
art. 84, vijfde lid	Bepaling richt zich tot EBA en Europese Commissie	-	
art. 84, zesde lid	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 85, eerste lid	Art. 23a Bpr	Geen	
art. 88, eerste lid,	Art. 17, eerste lid Bpr	Geen	
art. 89, zesde lid	Bepaling richt zich tot Europese Commissie	-	
art. 91, eerste lid, eerste alinea	Reeds geïmplementeerd artt. 3:8, 3:9, 3:271 en 3:272 Wft	Geen	
art. 91, eerste lid, tweede alinea	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 91, zevende lid	Volgt reeds uit art. 3:9, derde lid, Wft	Geen	
art. 91, achtste lid	Volgt reeds uit art. 3:8, derde lid, Wft	Geen	
art. 91, twaalfde lid	Bepaling richt zich tot EBA	Geen	
art. 92, eerste lid	Verplaatst naar art. 109, tweede lid, richtlijn kapitaalvereisten	Geen	
art. 92, tweede lid, aanhef	Implementatie d.m.v. toezichthouderregeling o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft (Rbb)	Geen	
art. 92, tweede lid, onderdeel a bis	Art. 1:117, tweede lid, Wft	Geen	Zie Artikel I, onderdeel I
art. 92, derde lid	Implementatie d.m.v. toezichthouderregeling o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c Wft (Rbb)	Geen	
art. 94, eerste lid, onderdeel I, subonderdeel i	Implementatie d.m.v. toezichthouderregeling o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft (Rbb)	Geen	
art. 94, eerste lid, onderdeel m	Implementatie d.m.v. toezichthouderregeling o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft	Geen	

	(Rbb)		
art. 94, tweede lid	Bepaling richt zich tot EBA en Europese Commissie	-	
art. 94, derde lid	Implementatie d.m.v. toezichthouderregeling o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft (Rbb)	Geen	
art. 94, vierde lid	Niet gebruikte lidstaatoptie	lidstaatoptie	Niet gebruikte lidstaatoptie
art. 94, vijfde lid	Implementatie d.m.v. regels DNB o.g.v. artt. 1:117, vierde lid, en 3:17, eerste lid en tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft (Rbb)	lidstaatoptie	Zie artikel I, onderdeel J Deze lidstaatoptie wordt overeenkomst bestaande systematiek beloningsregels gebruikt
art. 94, zesde lid	Bepaling richt zich tot Europese Commissie	-	
art. 94, zevende lid	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 97, eerste lid, onderdeel b	Art. 3:18a, eerste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel L
art. 97, vierde lid, tweede alinea	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 97, vierde lid bis, eerste alinea	Art. 3:18a, derde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel L
art. 97, vierde lid bis, tweede alinea	Min. regeling o.g.v. art. 1:24, vierde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 97, zesde lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 98, eerste lid, onderdeel j	Reeds geïmplementeerd in art. 3:18a, eerste lid, Wft	Geen	
art. 98, vijfde lid	Art. 3:111a, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel R
art. 98, vijfde lid bis	Bepaling richt zich tot EBA	Geen	
art. 98, achtste lid	Bepaling richt zich tot EBA	Geen	
art. 99, tweede lid, onderdeel b	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 103	Verplaatst naar art. 97, vierde lid bis, richtlijn kapitaalvereisten	Geen	
art. 104, eerste lid	Art. 3:111a, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104, tweede lid	Art. 3:111a, tweede lid, onderdeel I, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104, derde lid	Verplaatst naar art. 104 bis, eerste lid, richtlijn kapitaalvereisten	Geen	
art. 104 bis, eerste lid	Art. 3:111a, derde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104 bis, tweede lid	Artt. 3:111a, tweede lid, onderdeel a, 3:111a, derde lid, onderdeel a, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104 bis, derde lid	Art. 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104 bis, vierde lid	Art. 3:111a, tweede lid, onderdeel a, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel Q
art. 104 bis, vijfde lid	Volgt uit artt. 3:46 en 3:47 Awb	Geen	

art. 104 ter, eerste lid	Volgt reeds uit art. 3:17, tweede lid, aanhef en onderdeel c, Wft en Bpr	Geen	
art. 104 ter, tweede lid	Art. 3:111aa, eerste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 104 ter, derde lid	Art. 3:111aa, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 104 ter, vierde lid	Art. 3:111aa, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 104 ter, vijfde lid	Art. 3:111aa, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 104 ter, zesde lid	Volgt uit het systeem van de Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel S
art. 104 quater	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 105, onderdeel d	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 108, derde lid	Verplaatst naar art. 109, tweede lid, richtlijn kapitaalvereisten	Geen	
art. 109, tweede lid	Artikel 3:269a, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel T
art. 109, derde lid	Artikel 3:269a, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel T
art. 109, vierde lid	Reeds geïmplementeerd in artt. 1:113, 1:114 Wft met gebruikmaking van de lidstaatoptie uit 109, zesde lid, richtlijn	Geen	
art. 109, vijfde lid	Art. 1:121 Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel J
art. 109, zesde lid	Volgt reeds uit artt. 1:113, 1:114 Wft	lidstaatoptie	Van deze lidstaatoptie maakt het huidige recht al gebruik, zie §3, onderdeel d.
art. 111, eerste tot en met zesde lid	Art. 3:275 Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel V
art. 111, zevende lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 113, eerste lid	Art. 3:278c Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel W
art. 113, tweede lid	Volgt reeds uit art. 3:278c Wft	Geen	
art. 113, derde lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 113, vierde lid	Min. regeling o.g.v. art. 1:69, derde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 113, vijfde lid	Bepaling richt zich tot EBA en Europese Commissie	-	
art. 115, derde lid	Artikel 1:54b Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel C
art. 116, eerste lid bis	Artt. 1:54b, eerste lid en 1:54c Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel C
art. 116, zesde lid, tweede alinea	Art. 1:54c Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel C
art. 117, vijfde lid, eerste alinea	Art. 1:51a, negende lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel B
art. 117, vijfde lid, tweede alinea	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 117, zesde lid	Bepaling richt zich tot EBA	-	
art. 119, eerste lid	Volgt uit het systeem van de Wft	Geen	
art. 120, tweede lid	Volgt reeds uit art. 3:276a, tweede lid, Wft	Geen	
art. 125, eerste lid, tweede alinea	Volgt reeds uit art. 1:51a Wft	Geen	
art. 128, eerste lid, tweede tot en	Art. 105f Bpr	Geen	

met vierde alinea			
art. 129	Volgt reeds uit art. 3:62a Wft en Bpr	Geen	
art. 130	Volgt reeds uit art. 3:62a Wft en Bpr	Geen	
art. 131, eerste tot en met achttiende lid	Artt. 105c en 105d Bpr	Geen	
art. 132	Geschrapte bepaling gericht aan de Europese Commissie	Geen	
art. 133, eerste tot en met vijftiende lid	Art. 105e Bpr	Geen	
art. 134, eerste tot en met zesde lid	Art. 105e Bpr	Geen	
art. 141 bis	Art. 105f Bpr	Geen	
art. 141 ter, eerste lid	Art. 3:62ba, eerste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 ter, tweede lid	Art. 3:62ba, tweede lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 ter, derde lid	Art. 105ga Bpr	Geen	
art. 141 ter, vierde lid	Art. 105ga Bpr	Geen	
art. 141 ter, vijfde lid	Art. 105ga Bpr	Geen	
art. 141 ter, zesde lid	Art. 105ga Bpr	Geen	
art. 141 ter, zevende lid	Art. 105ga Bpr	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 ter, achtste lid	Art. 3:62ba, vierde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 ter, negende lid	Art. 105h Bpr	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 ter, tiende lid	Art. 3:62ba, achtste lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 141 quater	Art. 3:62ba, derde lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 142, eerste lid, eerste alinea	Art. 3:62ba, vijfde tot en met zevende lid, Wft	Geen	Zie artikel I, onderdeel M
art. 143, eerste lid, onderdeel c	Min. regeling o.g.v. art. 1:24, vierde lid, Wft (Rtgs)	Geen	
art. 146	Bepaling richt zich tot de Europese Commissie	-	
art. 159 bis	artikel II	Geen	Zie artikel II
art. 161	Bepaling richt zich tot de Europese Commissie	-	

De Minister van Financiën,